

10-12-2014

Sagsnr.
2015-0013475

Dokumentnr.
2015-0013475-2

Sagsbehandler
Center for Omsorg

Notat med samlede hørings svar

Følgende partner har afgivet hørings svar til udkastet til Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-2018 "Lev stærkt hele livet":

1. Amager Vest Lokaludvalg
2. Amager Øst Lokaludvalg
3. Bispebjerg Lokaludvalg
4. Christianshavns Lokaludvalg
5. Dansk Sygeplejeråd, Kreds Hovedstaden
6. Danske Fysioterapeuter, Region Hovedstaden
7. Danske Handicaporganisationer København
8. Danske Seniorer
9. Ergoterapeutforeningen
10. Foreningen af Kliniske Diætister
11. FSB Bolig
12. Handicaprådet i København
13. Indre By Lokaludvalg
14. Kommunernes Landsforening
15. Kongens Enghave lokaludvalg
16. Københavns Madhus
17. Københavns Ældrerråd
18. Nørrebro Lokaludvalg
19. Plejehjemskomitéen af 1965
20. Selveje Danmark
21. Socialforvaltningen, Københavns Kommune
22. Teknik og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune
23. Udsatterådet i Københavns Kommune
24. Valby lokaludvalg
25. Vanløse lokaludvalg
26. Vesterbro lokaludvalg
27. Ældresagen
28. Østerbro Lokaludvalg
29. Fem borgere på Borgerportalen

**AMAGER VEST
LOKALUDVALG**

Sundholmsvej 8
2300 København S

www.avlu.dk

Sundheds- og omsorgsforvaltningen
Center for Omsorg
Att.: Marianne Christine Skov Iversen og
Lise Bitsch Simonsen

Hørings svar vedr. Lev stærkt - hele livet

Amager Vest Lokaludvalg takker for at blive inddraget i arbejdet med Københavns ældrepolitik 2015-2018.

Lokaludvalget tilslutter sig ældrepolitikens hensigter, og opfordrer samtidig til, at der afsættes tilstrækkelige midler til at følge op på målene med en professionel indsats.

Lokaludvalget er bekymret for, at indsatsen – som den beskrives i høringsmaterialet - i høj grad baseres på frivillige hænder. Frivillighed er et godt supplement til den professionelle indsats, men frivillige skal ikke erstatte professionelle fagpersoner – heller ikke for at opnå en økonomisk besparelse.

Der kan ikke forventes samme faglighed, kontinuitet, stabilitet og opfølgning fra frivillige som fra det professionelle personale. Derfor kan en indsats, som i høj grad baseres på frivillighed, ikke opfylde ældrepolitikens ambition om en fast og stabil medarbejderkreds, der møder den ældre.

Med venlig hilsen

Lars Rimfalk Jensen
Formand for Amager Vest Lokaludvalg

05-02-2015

Sagsnr.
2015-0036771

Dokumentnr.
2015-0036771-1

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Amager Vest Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Amager Øst Lokaludvalg

Bilagte høringssvar fremsendes med forbehold for lokaludvalgets endelige godkendelse på dets møde den 26.2 2015.

Amager Øst Lokaludvalg har ved to borgermøder med ældre i bydelen drøftet udkastet til ældrepolitik for Københavns Kommune 2015 – 2018. Høringssvaret er udarbejdet på baggrund af bemærkninger på møderne og et spørgeskema, hvor de ældre medborgere tog stilling til dele af ældrepolitikken, samt Lokaludvalgets egne bemærkninger til udkastet.

Generelt er de ældre borgere enige med væsentlige dele af den nye ældrepolitik, f.eks.:

- Det skal være muligt at få lige meget hjælp, hvad enten man har fysiske problemer (f.eks. gangbesvær) eller psykiske problemer som ensomhed
- Støtte, hjælp og muligheden for at bruge kommunens tilbud skal tilpasses hverdagens øvrige planer
- Det giver tryghed at blive mødt af venlige medarbejdere, der ikke kun forholder sig til, hvad man har behov for men også, hvad man sætter pris på
- Det skal være en del af ældrepolitikken, at ældre oplever et sammenhængende forløb i behandling og pleje på tværs af hjemmehjælp, sygepleje, den praktiserende læge, hospitalet og evt. frivillige
- Det er vigtigt at ældre mennesker får bedre muligheder for at bruge deres tid og kræfter til gavn for andre mennesker i det omfang, de kan og vil
- Et aktivt liv øger livskvaliteten som ældre
- Foreninger og klubber, som ikke kun er for ældre, skal i højere grad have tilbud til ældre, så forskellige aldersgrupper sammen kan deltage i foreningslivet
- Ældre- og plejeboliger skal indrettes, så det bliver nemt at være en del af lokalsamfundet og deltage i lokale tilbud og aktiviteter

Derimod er der udpræget modstand mod udsagnet at "Velfærdsteknologi (f.eks. vaske- og tørretoiletter og robotstøvsugere) frem for hjemmehjælp er en god ting, hvis det kan gøre, at man kan klare sig selv." Det betyder ikke at de ældre er modstandere af teknologien. De støtter således at Københavns Kommune skal være drivende i at udvikle og afprøve nye velfærdsteknologier. Holdningen dækker over at de ældre er bange for at teknologien skal betyde at de bliver efterladt alene uden det jævnlige besøg af hjemmehjælperen. Svaret er udtryk for et ensomhedsproblem hos mange ældre. At kunne klare sig selv betyder ikke at de ældre ønsker at klare dagligdagen alene. Ensomheden er den største dræber, som det blev sagt.

Samtalerne med de ældre viste klart, at fællesskabet og samværet med andre er en hjørnesteen i ældrepolitikken. De ældre ønsker ikke kun fællesskab med ældre men gerne med børn og unge, som kan lære dem noget, f.eks. om computere. De ældre er fortsat nysgerrige og vil gerne udvikle sig ligesom de gerne vil dele deres livserfaringer med de yngre generationer – sådan som man ser det i andre kulturer og som vi også kendte det herhjemme for et 2-3 generationer siden.

Grundlaget for en ny ældrepolitik bør bl.a. være samvær, forpligtende netværk, motion og sund mad i synlige fællesskaber, hvor de ældre oplever at de er ventet og ønsket, og hvor de har opgaver for hinanden og andre og hvor de kan føle ejerskab og et deraf følgende engagement. Også ældre mennesker har behov for visioner og vækstmuligheder for deres liv og nye muligheder for handling. Principperne for medborgerskab skal tænkes ind i de ældres hverdagsliv og samværet med professionelle medarbejdere.

Kommunens ældrepolitik har derfor en væsentlig opgave i at nå ensomme og isolerede borgere og få dem med i et fællesskab, ikke mindst mænd. Et fællesskab og et aktivt engagement er i sig selv sundhedsfremmende og livsforlængende. I forlængelse af fællesskab og engagement udtrykte de ældre behov for aktiviteter, som de selv står for som frivillige: Madlavning, teater, musik, undervisning, fortællinger og at kunne bruge de ressourcer og kompetencer, de har erhvervet gennem et langt liv f.eks. som håndværker eller gartner. De ældre ser gerne at de ikke blot modtager, men også får mulighed for at give.

Specifikke ønsker fremsat af de ældre:

- For ældre er det vigtigt at der er let og uhindret adgang til hospitaler og andet sundhedsvæsen i lokalområdet og tæt på bopælen
- Det er vigtigt at ældre hurtigt kan blive behandlet lokalt, især på skadestue
- De ældre ser gerne at Amager Hospital bruges noget mere
- Det er ligeledes vigtigt at der er adgang til svømmehal, bibliotek og andre kulturinstitutioner
- Der skal være en bedre trafik på tværs af Amager og en bedre lokaldækning gerne med minibusser. Trafik er vigtig for at sikre frihed og selvbestemmelse
- De ældre oplever problemer med digital adgang til det offentlige og synes ikke altid at Borgerservice er god nok. Borgerservice er blevet specialiseret, og der er eksempler på henvisning til et andet servicecenter i en anden bydel
- Frivillige som arbejder med ernæring og motion i ældrecentre skal have mulighed for at dygtiggøre sig

Amager Øst Lokaludvalg finder at væsentlige dele af ældrepolitikken med fordel kan implementeres i samarbejde med lokaludvalgene i København ligesom opfølgning på ældrepolitikken bør ske med inddragelse af lokaludvalgene.

Med venlig hilsen

Ole Pedersen, formand for Amager Øst Lokaludvalg

Bispebjerg Lokaludvalg

Tak for muligheden for at afgive høringsvar på "Lev stærkt hele livet 2015-2018" fra Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Borgeren vælger selv boligen – tryghed, medbestemmelse og fleksibilitet er vigtigt for livskvaliteten

Hvis borgeren ønsker at bo i eget hjem, er det vigtigt at gøre det muligt med de rette hjælpemidler, så borgeren kan blive i hjemmet så længe som muligt.

Er der et ønske om et ældreboligtilbud, skal det imidlertid også være en mulighed. Kommunen skal kunne tilbyde en mellemstation mellem egen bolig og plejehjem.

Bispebjerg Lokaludvalg mener, at visitationen til ældreboliger i mange år har været alt for streng og i dag gives mange af de ældrevenlige boliger til de boligtrængende studerende. Det er en bekymrende tendens. Det hænger også dårligt sammen med, at der forventes at ske en tilvækst af personer mellem 65-79-årige frem til 2025. Antallet af 80årige+ forventes at falde men vil stige igen frem mod 2025. Begge aldersgrupper har et behov for en ældrebolig, og i en bydel som Bispebjerg bor stadig en generation, der har levet et hårdt liv.

Hvorfor er ældreboligen nødvendig?

- Det er helbredstruende at flytte for sent i livet. Mange ældre dør pga. af omstillingsproblemer ved at skulle bo i et nyt hjem for sent i tilværelsen (til plejehjemmet). Det er vigtigt, at flytningen sker mens den ældre har et funktionsoverskud, og inden evnen til selv at tage vare på sig selv forsvinder. Denne gruppe af borgerne skal imødekommes med et tilbud om en ældrebolig.
- Der er borgere uden pårørende i dagligdagen til at hjælpe med det praktiske eller til at udfylde behovet for socialt samvær.
- I ældreboligtilbuddene er det vigtigt at der er en aldersmæssig og helbredsmæssig spredning, så der kontinuerligt er beboere med overskud til at bidrage med ressourcer til naboskabet.
- Nye ældreboliger skal integreres i de blandede boligområder, så man har mulighed for at tage del i bylivet på tværs af generationer. Det er vigtigt med varierede og integrerede boligtyper – også for de ældre.

Tilgængelighed for alle aldre i byens rum og flere foreningslokaler

Skal ældre med funktionsnedsættelse i højere grad skal håndtere hverdagen selv, er det vigtigt at byens rum indrettes på en måde, så den er tilgængelig. Lokaludvalget spiller gerne en inddragelsesrolle, så det bliver nemmere at være selvhjulpne og så byens rum inviterer til brug for alle aldre. Flere foreningslokaler der stilles gratis til rådighed vil kunne understøtte de lokale, sociale fællesskaber. Det kan altså være med til sætte rammerne for, at flere ældre undgår isolation og ensomhed.

Differentieret hjemmebesøgstilbud

Nogle borgere har ingen pårørende og lever en isoleret tilværelse. I de udsatte boligområder bor mange ældre, der har levet et hårdt liv, er stoppet tidligt på arbejdsmarkedet eller slet ikke været aktiv på arbejdsmarkedet. Denne gruppe ældre har et behov for opsøgende, lokale indsatser. Det er for sent at tilbyde visitation til denne målgruppe ved 75 års alderen. Derfor foreslår Bispebjerg Lokaludvalg at kommunen igangsætter et differentierende hjemmebesøgstilbud, der må gælde fra en noget tidligere alder. Dette vil skabe tillid, stabilitet og trykthed i den ældres tilværelse.

Borgeren skal have mulighed for at beholde egen læge på plejehjemmet

I dag er det svært fastholde sin egen læge ved flytning til plejehjem, og her bør der ses på, om egen læge kan bibeholdes. Lægen er jo netop et velkendt menneske i den ældre borgers liv, og lægen har et unikt kendskab til personens livshistorie og helbredsmæssige forhold.

Udskrivningssygeplejerske er der forhåbentlig stadig?

For nogle år siden igangsatte hospitalerne et hjemsendelsestilbud, hvor det blev koordineret mellem hospital og kommune, at borgeren bliver ledsaget hjem efter endt hospitalsophold. Sygeplejersken fulgte borgeren hjem og det blev koordineret med kommunen at borgeren var hjemsendt. Orientering af egen læge om hjemsendelse burde indgå i hjemsendelsesforløbet. Vi håber at dette stadig praktiseres.

Tag imod og understøt de aktive, der ønsker oldekoller eller ældrekollektiver

Bispebjerg Lokaludvalg vil gerne opfordre Sundhedsudvalget til, at kommunen understøtter de aktive, som vil indføre alternative boligformer, hvor borgeren selv har indflydelse på at sætte rammerne for det sociale samvær og er i stand til at håndtere behovet for hjælp ved det gode naboskab.

Mentorordning til væresteder/aktivitetscentre

Den sociale hverdagskontakt spiller en stor rolle og derfor mener Bispebjerg Lokaludvalg at det giver god mening at udvide mentorordningerne/besøgsordninger.

Med venlig hilsen

Tove Auda

Formand for Bylivsudvalget

Bispebjerg Lokaludvalg

Christianshavns Lokaludvalg

Christianshavns Lokaludvalg har læst udkastet med stor interesse, et udkast, hvor visionen er: Frihed, Tryghed og Medborgerskab. En fortsættelse/videreførelse af reformprogrammet 'Aktiv & tryk hele livet'. Lokaludvalget skal her fremkomme med nogle bemærkninger, som der bør tages i betragtning, når politikken skal udmøntes i mere konkrete handleplaner.

Lokaludvalget finder det positivt, at ældre borgere i København fortsat skal kunne leve det liv, man ønsker og gøre de ting, der betyder noget – også selvom man har brug for hjælp. Her er udgangspunktet, at Københavns Kommune tilbyder støtte og træning til at klare flest mulige af hverdagens gøremål selv. Når det er sagt, så kan lokaludvalget fortsat være betænkelig ved, hvor mange opgaver, der lægges over på ægtefælle/pårørende samt de frivillige foreninger.

Derudover står det ikke helt klart, hvornår en borger tilhører kategorien 'allersvageste'.

Borgere på Christianshavn har fået mulighed for at benytte forebyggelsescentret på Amager frem for at skulle på Østerbro, hvilket er meget positivt. Derudover er det fortsat sådan, at såfremt der skal benyttes aktivitetscenter, sygeplejeklinik og/eller genoptræning, så er det stadig på Østerbro. Det er stadig et ønske at få disse tilbud tættere på lokalområdet.

Yderligere har Christianshavns Lokaludvalg med glæde noteret sig, at borgerne vil modtage hjælp og støtte af en fast kreds af medarbejdere og at borgere i plejebolig kan vælge en læge, som er fast tilknyttet centret.

Derudover har lokaludvalget følgende bemærkninger:

- Ved borgere med varige skader skal der sikres en vedligeholdende træning, som ikke hele tiden skal revurderes og ændres.
- Der skal sikres en tilfredsstillende befordring til og fra behandlingssteder. At bruge flere timer på ventetid og transport på at komme nogen få kilometer er ikke tilfredsstillende og det er meget belastende for borgerne.
- Lange og komplicerede ansøgningsprocedurer med lang ekspeditionstid er dræbende for i forvejen svage borgere.
- Omkring hjemmeplejen er det vigtigt, at den sker uden for meget udskiftning af personalet (har noteret, at der satses på 'en fast kreds af medarbejdere'), og at der anvendes kvalificeret personale til at sikre f.eks. bedre sårbehandling, at dehydrering undgås og i det hele taget løbende vurdere helhedstilstanden hos borgeren, hvor borgeren ikke selv har ressourcerne til det. Selv om besøget f.eks. drejer sig om et sårplejeskift på foden, må hjemme-/sygeplejen også godt holde et øje på andre forhold hos borgeren f.eks. dehydrering, ernærings-tilstand, feber m.m. så ekstreme situationer omkring omsorgs- og plejесvigt undgås.
- Selv om fremtidens sygeplejeklinikker skal opprioriteres, skal det fortsat være muligt at modtage behandling, herunder sårpleje og fysioterapi i eget hjem, hvor borgerens helbredsstilstand og mobilitet tilskrives det.
- Lokaludvalget vil se med meget stor velvilje på indretning af sundhedshus med praktiserende læger, sygeplejeklinik, forebyggelsesklinik og lignende i nærområdet, hvor der sikres fuld tilgængelighed.

- Højere faglighed betyder efter lokaludvalgets opfattelse, at der skal benyttes personale, hvis uddannelse matcher opgaven, f.eks. er der nogle opgaver, der er af en sådan art, at det som minimum kræves udført af sygeplejersker.
- Det skal sikres, at sagsbehandlere, praktiserende læger, hospitalet m.fl. har kendskab til de forskellige behandlingsmuligheder og tilbud der findes.
- Det skal være lettere at komme rundt i byen, selv om man bruger hjælpemidler. Her vil mindre busser være at foretrække, f.eks. omkring Voldboligerne på Christianshavn.
- Det skal sikres, at fornuftige fritidstilbud fortsat eksisterer, så vi ikke ser flere eksempler som voldsom forhøjelse af kontingent til svømmehaller for pensionister.

Det skal dog anføres, at Christianshavns Lokaludvalg finder høringsfristen meget kort.

Med venlig hilsen

Poul Cohrt,
formand

5

Københavns kommune
Sundheds- og omsorgsudvalget

København, 16.02.15

Høringsvar til Københavns kommunes ældrepolitik 2015-18: "Lev stærkt hele livet"

Dansk Sygeplejeråd Kreds Hovedstaden kvitterer for muligheden for at være høringspart på Københavns ældrepolitik i de kommende år.

I DSR Kreds Hovedstaden er vi meget positive overfor de tre visioner og dertilhørende reformspor, som Københavns kommune nu sætter på ældreområdet. Vi støtter op om ældrepolitikens klare fokus på, at både kommunens og medarbejdernes opgave skal rette sig imod at understøtte den enkelte ældres liv og behov, og at mennesket går frem for systemet. Politikken falder i god tråd med sygeplejerskers faglighed, som handler om at tage udgangspunkt i netop det menneske, der står over for os.

Samtidig er det vigtigt for Dansk Sygeplejeråd Kreds Hovedstaden, at politikken tydeliggør forståelsen for, at individers behov er meget forskellige. Ældrebefolkningen – ikke mindst i en vidtfavnende storby som København – har vidt forskellige forudsætninger og ressourcer i forhold til at skulle tage vare på eget liv og sundhed og give udtryk for egne ønsker og forventninger. Politikken skal sikre, at også de svageste ældre får handlemuligheder og bliver set.

Vi efterlyser et større fokus på værdien af den forebyggende indsats og flere konkrete initiativer af forebyggende karakter, som vi netop vurderer yderligere vil kunne understøtte politikens visioner om Frihed, Tryghed og Medborgerskab

Kommentarer til de enkelte afsnit:

Reformspor 4: Sammenhængende støtte – helhed på tværs af sektorer

- Manglende sammenhæng mellem sektorer kan betyde fejl i borgerens behandling eller medicin. Sygeplejersker spiller gerne en koordinerende rolle i overgangene.
- En fast tilknyttet læge til et plejecenter kan betyde forbedret forebyggelse og bedre lægetilgængelighed i hverdagen. Politikken kunne dog tydeligere imødekomme borgerens krav på konkrete samarbejdsaftaler mellem tilknyttet læge og plejecenter: Er der aftale om årlige journal- og medicingennemgang, mulighed for lægeligt tilsyn hver 14. dag osv.

Reformspor 5: Den rette hjælp – specialiserede tilbud og kvalificerede medarbejdere

- Borgere med fremskreden demenssyge bør kunne forvente, at lægefaglig behandling sker i hjemmet/på plejecentret, da indlæggelse ofte er u hensigtsmæssig for denne type af svækkede borgere. Alternativt bør borgerne tilbydes følgeskab ved lægebesøg, transport mv.
- Muligheden for at tilbyde borgerne tilbud funderet på nyeste faglige viden og rette kompetencer kræver, at medarbejdernes uddannelse og løbende kompetenceudvikling har fortsat høj prioritet.

Fra visioner til virkelighed:

Tillid og faglighed er kernepunkter i realisering af ældrepolitikens gode intentioner. For Dansk Sygeplejeråd Kreds Hovedstaden er Tillidsreformen et afgørende afsæt for, at målet kan nås. Faglige vurderinger og reelle handlemuligheder bør gå forud for systemkrav og unødige procedurer. Derfor glæder vi os naturligvis over, at forvaltningen "skal arbejde videre med at udfolde tillid som et redskab, der skaber resultater for både medarbejdere og ledere".

Endelig opfordrer vi til, at forslagene og intentionerne i ældrepolitikken tilgodeses ved de kommende budgetforhandlinger. Det er vigtigt at give området prioritet, hvis de gode intentioner om bedre ældrepleje, som sætter borgeren i centrum, skal realiseres.

I DSR Kreds Hovedstaden ser vi frem til at modtage den endelige udgave af ældrepolitikken for de kommende år. Vi bidrager gerne fagligt og politisk med indspark, dialog og samarbejde i realiseringen af ældrepolitikken.

Venlig hilsen

Dansk Sygeplejeråd Kreds Hovedstaden

Vibeke Westh
Kredsformand

Signe Hagel Andersen
Kredsnæstformand

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Att. Marianne Christine Skov Iversen og Lise Bitsch Simonsen

Dato:
12. februar 2015

Kontaktperson:
Tine Nielsen

E-mail:
tn@fysio.dk

Tlf. direkte:
+45 35352707

Høringssvar på "Lev stærkt hele livet". Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-2018.

I Danske Fysioterapeuter, Region Hovedstaden glæder vi os over Københavns kommunes udspil til ny ældrepolitik for 2015-2018 med fokus på visionerne om frihed, tryghed og medborgerskab for de ældre. Københavns Kommune har i ældrepolitikken meget fokus på aktivitet og deltagelse. Derfor finder vi det modstridende, at der i indledningen fokuseres på begrebet "(ældre)pleje", der opfattes passivt. Vi mener, at dette begreb skal nuanceres mere, så det associeres med det, kommunen gerne vil – det aktive liv.

Der er rigtig mange gode visioner i politikken, og vi går ud fra, at den skal ses i sammenhæng med: "Nyd livet, københavnere". Derfor mener vi også, at den egentlig burde starte med reformspor 9: "Verdens bedste by – plads til alle aldre". Forebyggelse er nøglen til at løse en del af fremtidsudfordringerne på sundhedsområdet. Det at komme ud i byen og kunne bruge byens rum og tilbud er en meget vigtig del af den forebyggelse.

I udspillet nævnes der kort indledningsvis den kommende udfordring, som Københavns Kommune står overfor med flere friske ældre, der stiller andre krav til kommunens tilbud. I Danske Fysioterapeuter, Region Hovedstaden savner vi et konkret reformspor, der fokuserer på netop denne gruppe. Vi foreslår derfor, at der sættes fokus på rådgivning om fysisk aktivitet og evt. test af fysisk funktion også til denne gruppe af ældre, inden sygdomme og skavanker opstår eller bliver for uoverskuelige.

Friheden til at leve livet

I Danske Fysioterapeuter, Region Hovedstaden ser vi positivt på Københavns Kommunens mål om, at ældre skal have støtte og træning til at mestre sin egen hverdag mest muligt og dermed også opnå målet om mest mulig frihed. Vi mener, at fysisk træning er et af midlerne til at nå dette mål, da forbedret fysik vil medføre, at de ældre selv kan varetage flere opgaver i hverdagen og dermed være mindre afhængige af andres hjælp. Vi foreslår derfor, at der sættes mere fokus på at udbyde motion af forskellig slags for de ældre og ikke mindst give en rådgivning om motion, der bygger på, hvad der motiverer den enkelte.

Derfor foreslår vi, at der i reformspor 1 tilføjes følgende i punkt 2:

- At få hjælp til at bruge de ressourcer, man har. De der kan selv - skal selv og *hjælpen skal tage udgangspunkt i det, der motiverer den enkelte.*

Som tidligere nævnt mener vi, det er vigtigt, at man sætter ind med forebyggelse så tidligt som muligt. Det skal være nemt at kunne få støtte til og rådgivning om, hvordan man bedst mulig kan opretholde sine kontakter og aktiviteter. Derfor hilser vi reformspor 2, med ønsket om en større fleksibilitet i kommunens tilbud, velkommen.

Vi mener, at fleksibiliteten i de enkelte tilbud også bør forholde sig til den enkeltes motivation og behov. Tidligere kunne genoptræning efter servicelovens § 86,1 i København også omfatte en bustur, hvis det var det, der skulle til for at komme tilbage til "hverdagen", og vi mener, det er vigtigt, at genoptræning og hverdagsrehabiliteringen ikke stopper ved gadedøren.

Vi foreslår derfor at reformspor 2, punkt 1 ændres til følgende:

- *At støtte og hjælp mere fleksibelt tilpasses den enkelte i forhold til tid, motivation og behov.*

Tryghed i hverdagen

Et godt tværfagligt samarbejde er et vigtigt element i at give god vejledning om kommunens tilbud, men det gode tværfaglige samarbejde bygger på et stærkt monofagligt fundament, der kontinuerligt skal vedligeholdes. Endvidere skal man, af hensyn til den ældre, være opmærksom på at sikre, at de rette kompetencer er tilstede, så genoptræningen/rehabiliteringsforløbet bliver så effektivt som muligt.

Danske Fysioterapeuter er enige i, at det er vigtigt, at borgeren oplever at medarbejderne er velinformerede og tager ansvar. Medarbejderen skal også kende til kommunens øvrige tilbud (eller vide hvor der kan søges viden om dem), således at borgeren kan vejledes i f.eks. at gå på et motionshold.

Derfor foreslår vi at der i reformspor 4 tilføjes følgende punkt:

- *At medarbejderne har stort kendskab til kommunernes øvrige tilbud og kan vejlede borgerne til at bruge disse.*

Vi mener ikke, at Københavns Kommune kan nøjes med at basere deres tilbud på den nyeste faglige viden, men at kommunen skal være førende inden for forskning på det kommunale ældreområde.

Derfor foreslår vi, at der i reformspor 5 tilføjes følgende i punkt 4:

- *At modtage tilbud, som er baseret på den nyeste faglige viden, som kommunen selv er med til at udvikle, og at medarbejderne har den rette kompetence til at bruge denne viden.*

Medborgerskab hele livet

Et aktivt medborgerskab øger livskvaliteten og virker forebyggende i forhold både ensomhed og fysisk og psykisk velvære. Det er derfor vigtigt at finde ud af, hvad der kan motivere de ældre til at komme ud og deltage aktivt i samfundet og bruge

denne viden til at "lokke" dem ud. Lykkes det at motivere borgeren til at deltage, vil det kunne forbedre den enkeltes livskvalitet og forebygge ensomhed. Aktiv deltagelse kræver dog også, at borgeren rent fysisk har mulighed for at bevæge sig rundt i byrummet. Hos Danske Fysioterapeuter, Region Hovedstaden, mener vi, det er vigtigt, at fokusere på at bevægelse skal være det nemme valg. Eksempelvis skal ældre borgere ikke tvinges til at tage elevatoren, fordi de er bange for trapperne. Københavns Kommune skal hjælpe borgerne med at gøre trapper og lignende tilgængelige, så bevægelse bliver det nemme valg.

Hjælp og støtte skal primært tilkomme de svageste borgere i kommunen, men hvis forebyggelse skal have en effekt, er det væsentligt at inkludere alle.

Derfor foreslår vi, at der foretages ændringer til en mere inkluderende ordlyd i punkt 1 og 3 i reformspør 9:

- At aktive byrum tænkes sammen med behovet for, at de kan nydes, *også hvis* man har brug for hjælpemidler, hvilesteder eller toiletfaciliteter.
- At offentlig transport i højere grad imødekommer *ældres* behov, *også hvis* man har nedsat mobilitet og brug for hjælpemidler.

Vi glæder os til at bruge vores faglighed i arbejdet med at forbedre de ældres vilkår og muligheder, og vi stiller os gerne til rådighed med henblik på uddybning og udvikling af vores tanker.

Med venlig hilsen

Tine Nielsen
Regionsformand

7

Hørings svar vedr. Københavns kommunes ældrepolitik

Først og fremmest så er det nogle flotte, gode og rigtige betragtninger og hensigter, der ligger i forslaget – ingen tvivl om det. Hvis de bliver ført ud i livet, bliver det godt at være ældre i København.

Vi synes dog, at man har overset en gruppe i Ældrepolitikken – de handicappede. Fx bliver mennesker med udviklingshæmning herunder borgere med Downs syndrom langt ældre, end de gjorde før i tiden. Der er derfor blandt andet behov for at bygge ældreboliger til denne målgruppe.

I forslaget nævnes demensgruppen og deres pårørende flere gange fx "udbygge indsatsen over for demente og deres pårørende". Hvis man ser på demente mennesker med udviklingshæmning, så bliver de ikke sidestillet med demente mennesker uden udviklingshæmning. I dag bruges der langt færre midler til pleje af demente mennesker med udviklingshæmning. Der findes fx kun ét tilbud i Københavns Kommune til denne målgruppe. Der er behov for en debat omkring, hvilke levevilkår denne gruppe borgere tilbydes i dag. I henhold til Handicapkonventionen, som Danmark har ratificeret, må de ikke behandles anderledes end byens øvrige ældre borgere.

I det hele taget er nødvendigt at se på behovet for udbygning af ældreboliger til handicapområdet. Nogle mennesker med udviklingshæmning bliver demente, men det er ikke alle, og der skal derfor også bygges botilbud til de øvrige ældre mennesker med udviklingshæmning.

Det er svært at finde eksempler på, at mennesker med udviklingshæmning er medtænkt i ældrepolitikken. Der forekommer kun helt generelle formuleringer som "kroniske sygdomme, komplekse behov" (s.4.), "fysisk, psykisk og social mistrivsel" (s.5), "f.eks. i forhold til psykiske lidelser" (s. 10) "f.eks. psykiatriske, eller kroniske sygdomme - som f.eks. spidskompetencer...borgere med hjertekarsygdomme." (s. 17). Omtalen af kroniske sygdomme, hvor eksemplet er "borgere med hjertekarsygdomme" tyder ikke på, at der er tænkt på borgere med udviklingshæmning eller andre handicaps.

Endelig er der ældrepolitikken forslag om frivillighed og partnerskab. Her er der en særlig problematik for vores mennesker. Meget få mennesker med udviklingshæmning får børn, disse kan derfor ikke fungere som frivillige. Langt størstedelen af deres forældre vil enten være afgået ved døden eller vil selv have behov for hjælp. En del, men ikke alle, har søskende, men ikke alle søskende vil overtage jobbet. Derfor vil der være færre frivillige til rådighed end på normalområdet.

Vi kan ikke se, at forslaget til Ældrepolitik for Københavns Kommune har taget afsæt i Handicapkonventionen ej heller, at forslaget afspejler den nye situation med flere ældre mennesker med handicaps/udviklingshæmning.

Så konklusionen på udkastet til ældrepolitikken er, det er en flot politik, men man har desværre glemt en målgruppe – mennesker med handicaps.

Vi skal derfor opfordre til, at disse skrives ind i politikken.

Med venlig hilsen

Sven Knudsen

v/ Danielle Pröschild - Sekretær Danske Handicaporganisationer København

8

Københavns Kommune
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Omsorg
CL4L@suf.kk.dk
YA26@suf.kk.dk

DANSKE SENIORER

Griffenfeldsgade 58
2200 København N
Tlf.: 3537 2422
Fax: 3535 2880
CVR: 10 78 87 14

Arbejdernes Landsbank
Kontonr.: 5301 0273256

info@danske-seniorer.dk
www.danske-seniorer.dk

Kontoret i Sdr. Omme:
Stadion Allé 11
7260 Sdr. Omme
Tlf.: 7534 1217
anj@danske-seniorer.dk

Høring om Københavns ældrepolitik 2015-2018 "Lev stærkt hele livet"

I skrivelse af 20. januar 2015 har Københavns Kommune anmodet om eventuelle kommentarer til ovenstående.

Danske Seniorer finder, at der er virkelig mange gode intentioner i udkastet til ældrepolitikken. Hvis København også kan levere varen, vil kommunen fremstå som en virkelig god kommune for ældre.

Man kan diskutere om de valgte slogans er heldige. "Lev stærkt hele livet" leder tankerne hen på klassikeren "Lev stærkt – dø ung", og den association er måske ikke så heldig. Ældre mennesker ønsker vel heller ikke et hæsblæsende liv, men et aktivt og værdigt liv.

De reelle problemer opstår ved mødet mellem visionerne og realiteterne. Københavns Kommunes hjemmepleje får således ret konsekvent dårligere kritik end de private konkurrenter. Problemerne er især mange forskellige medarbejdere til samme borger og manglende rettidig information om ændringer. Her drejer det sig om en professionalisering af især ledelsesfunktionen.

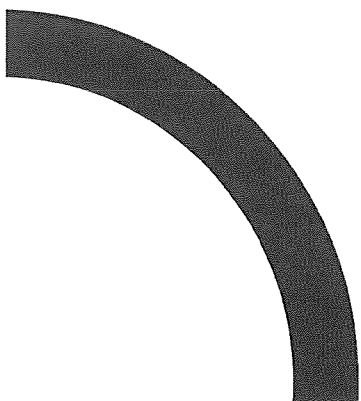
I afsnittet "Fra visioner til virkelighed" understreger man tillid i relation både til borger og medarbejder. Danske Seniorer er grundlæggende enig i, at minutiøs kontrol af medarbejdere er dårlig ledelse og giver dårlig service til borgeren. På den anden side, har der været uheldige sager med plejehjem, hvor der har været ledessvigt, der ikke blev fanget i tide. Kontrolelementet kan derfor ikke negligeres; men det er nok især lederne, der skal kontrolleres. Er de kompetente, vil der også være et godt arbejdsmiljø og kompetente og engagerede medarbejdere. I forslaget til ældrepolitik er kontrolaspektet ikke behandlet.

Danske Seniorer håber, at Københavns Kommune vil være i stand til at leve op til sine visioner i de kommende år og ser frem til et fortsat godt samarbejde med kommunen.

Med venlig hilsen
Danske Seniorer

Jørgen Fischer, Landsformand

John Lagoni, Direktør

Høringssvar

9

Ergoterapeutforeningens Høringssvar til

Ældrepolitikken 2015-2018 - Lev Stærkt –Hele Livet

Som repræsentanter for mange af kommunens medarbejderne vil vi hermed bidrage til en gennemgående inspirerende og dynamisk ældrepolitik.

Ergoterapeutforeningen sætter aktuelt fokus på de faktorer i hverdagen, der giver vores liv kvalitet og indhold. Vi har lanceret TRIV, som et nyt banebrydende koncept. Bogstaverne står for Tilgængelighed, Roller & Relationer, Interesser samt Vilje og Vaner. Vi vil gerne drøfte med Sundheds- og Omsorgsudvalget om TRIV skal tydeliggøres i Ældrepolitikken visioner og reformspor. <http://www.etf.dk/video-triv-2015> . Vi håber, at I har tid og lyst.

Vi bakker op om intensionerne i de formulerede visioner og de afledede reformspor. Vi ser frem til, at også ergoterapeuter sættes fri til at udfolde deres faglige og menneskelige kompetencer, så de i endnu højere grad får lejlighed til at tilpasse deres indsats til den ældres aktuelle ønsker og behov (s. 2, 3.afsn.). Vi har i en årrække savnet muligheden for, at træne københavnernes med hjælpemidler, så de igen selv kan foretage indkøb; et ønske som vi desværre har måtte skuffe mange med, at der ikke var rammer til.

Forordet (s.3 linje5) slutter med: " – så vi sikrer, at alle vores ældre medborgere- også de svageste- få adgang til pleje og omsorg af høj kvalitet". Dette foreslår vi ændret til: "så vi sikrer, at vores ældre medborgere- også de svageste- har adgang til pleje, omsorg og rehabilitering, herunder træning, af høj kvalitet". Heldigvis er det ikke alle ældre der har brug for denne adgang.

På s. 4, 8. sidste linje formuleres det "... skal Kbh. Kommune som udgangspunkt tilbyde de ældre støtte og træning i at klare flest mulige af hverdagens gøremål selv, hvis de får behov for hjælp. De der..... 70 eller 90". Vi vil fortrække, at der står: "Kommunens medarbejdere skal træne, inspirere og samarbejde med de ældre, der oplever svigtende mulighed for at klare hverdagen selv". Svigtende formåen, nedsatte kræfter og øget udtrætning kan nødvendiggøre nye vaner, hjælpemidler og træning for at genvinde mistede færdigheder. I det

Ergoterapeutforeningen
Nørre Voldgade 90
DK-1358 København K
Tlf: +45 88 82 62 70
cvr nr. 19 12 11 19
etf.dk

Den 2. februar 2015
Side 1
Ref.: Åse Munk Mortensen
E-mail: aamm@etf.dk
Direkte tlf 5336 4971

efterfølgende reformspor (s. 5 midt) fremtræder begreberne støtte og motivation flere gange. Det er vigtigt at støtte og tilbyde træning- ingen tvivl om det. Men motivationen må medarbejderne udforske og finde i den ældres værdier, interesser og egne ønsker og behov for indhold i tilværelsen.

Vi bifalder, at mentale og psykosociale begrænsninger har lige så stor opmærksomhed som fysiske funktionstab. Vi håber, at kommunen er opmærksom på, at hospitalernes genoptræningsplaner, med afsæt i den gældende lovgivning og den manglende ergoterapeutiske involvering i udarbejdelse af genoptræningsplanerne, medvirker til et ensidigt fokus på åbenlyse fysiske genoptræningsmål.

Vedr. velfærdsteknologi (s.5 sidste dot) er det vigtigt, at borgeren har mulighed for kompetent rådgivning og konkret afprøvning samt mulighed for efterfølgende instruktion som led i systematisk opfølgning. Dette er en forudsætning for, at give borgeren den fornødne tryghed og selvhjulpenhed.

Reformspor 3 (s 8 øverst) har en vældig vigtig og godt formuleret pointe, netop, at et godt samarbejde mellem borger og medarbejder er en positiv cirkel.

I reformspor 4 savner vi myndighedsfunktionen på lokalområdekantorene, da dette er et vigtigt led i, at skabe et sammenhængende forløb mellem de sundheds- og socialfaglige aktører. I opremningen i linje 5 ser vi gerne disse indføjnet sammen med træningscentre og forebyggende medarbejdere.

I dot 3 længere nede side 9 vil vi ønske, at kommunen giver udtryk for en smidig håndtering af midlertidige behov for hjælpemidler, så borgeren ikke oplever en gråzone mellem region og kommune

Vores sidste bemærkninger knytter sig til den 3. vision om "Medborgerskab hele livet." Vi er meget enige i, at de ældre har mange ressourcer, som de kan tilbyde det omgivende samfund. Dette vil vi meget gerne understøtte.

Mange københavnere har haft et arbejdsliv, som har givet identitet, relationer og struktur i hverdagen. Derfor kan exit fra arbejdsmarkedet medføre mange tab. Ensomhed kan være en af konsekvenserne heraf. Derfor kan det være en løsning for mange, at bidrage som frivillig. Vi ser frem til en afklaring af hvorledes frivillige, i alle situationer, kan være omfattet af forsikringsdækning vedr. skader og ulykker svarende til lønnede medarbejdere.

Vi ser frem til den videre dialog med Sundheds- og Omsorgsudvalget og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen om udviklingen af samarbejdet mellem kommunens medarbejdere, herunder ergoterapeuterne og de ældre borgere i København

På Ergoterapeutforeningens vegne

Åse Munk Mortensen
Regionsformand
Ergoterapeutforeningen Region Øst

Foreningen af Kliniske Diætisters høringsvar vedrørende: "Ny ældre politik for Københavns Kommune 2015-2018, lev stærkt-hele livet, Københavns ældrepolitik 2015-2018"

Skt. Annæ Plads 6
 København K
 Telefon: +45 33 32 00 39
 Fax: +45 33 15 50 60
 Mail: post@diatist.dk
 Web: www.diatist.dk

Foreningen af Kliniske Diætister (FaKD) siger tak for muligheden for at få lov til at kommentere på ovennævnte. Repræsentanter fra FaKD har læst høringsudkastet igennem og finder overordnet, at høringen påpeger mange væsentlige områder i forhold til ældrepolitik. Vi er særligt tilfredse med at emnet omkring tygge og synkebesvær er indskrevet.

De væsentligste områder som FaKD har bemærkninger til, er følgende sider:

Side 6, reformspor 2: Derfor skal københavnere opleve:

- at støtte og hjælp mere fleksibelt tilpasses hverdagens øvrige planer og aktiviteter, f.eks. tidspunkt for rengøring, træningstilbud, madordning osv.

Tilførelse: madordning, kostvejledning osv.

Side 10, reformspor 5: Derfor skal københavnere opleve:

- at der løbende udvikles og søsættes nye tilbud til borgere med særlige pleje og rehabiliteringsbehov **OG ERNÆRINGSBEHOV**, f.eks. i forhold til psykisk lidelse, neurologisk sygdom eller en anden kronisk lidelse
- at få indbydende, nærende og økologisk mad i hjemmepleje og plejebolig, som matcher ens behov, f.eks. ved besvær med at tygge og eller synke maden.

FaKD opfordrer til at indskrive: Ved dysfagi bør københavnere få tilbudt ernæringsvejledning ved en klinisk diætist, og vi beder om, at der indskrives ERNÆRINGSBEHOV efter rehabiliteringsbehov.

Side 17: Derfor skal vi i Københavns Kommune have: flere pædagogiske og terapeutiske kompetencer, ...

flere specialkompetencer, så medarbejderne er bedre rustet til at imødekomme pleje-behov blandt borgere med f. eks. psykiatriske eller kroniske sygdomme f.eks. spidskompetencer indenfor genoptræning og behandling af borgere med hjerte-kar sygdomme

FaKD påpejer: Under terapeutiske kompetencer bør faggrupperne ergoterapeuter, fysioterapeuter og kliniske diætister nævnes. Ved "behandling af borgere med hjerte-kar sygdomme skal der ændres til "ved DIÆTbehandling af borgere med hjerte-kar sygdomme.

Ydermere ønsker vi at skærpe og uddybe høringsvaret med:

FaKD mener, der bør tilskrives en konklusion omkring, hvordan politikken vil kunne opnås mere konkret. Herunder konkrete sundhedsaftaler, implementering af kliniske retningslinjer og faglige anbefalinger. Desuden bør der indskrives, hvordan implementeringen af de konkrete tiltag vil blive målt, altså indikatorer m.v. Vi ønsker en underpolitik med flere detaljer, særligt på ernæringsområdet. Kostpolitikken "Appetit på livet" kan nævnes som supplement hertil. En ernæringsindsats af høj kvalitet har Kliniske Diætister den ultimative kompetence og viden til at varetage. Sjældent specificeres det hvem fagpersoner, fagprofessionelle, ernæringsfaglige og ernæringsprofessionelle er. Det vil være en styrke, hvis det blev gjort her.

Vi håber, at I vil benytte Jer konstruktivt af vores kommentarer, og endelig henvende Jer ift. uddybelse ved behov.

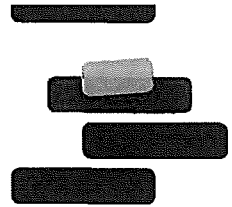
Skt. Annæ Plads 6
1250 København K
Telefon: +45 33 32 00 39
Fax: +45 33 15 50 60
Mail: post@diatist.dk
Web: www.diatist.dk

Med venlig hilsen

Formand Mette Pedersen
Foreningen af Kliniske Diætister (FaKD)

11

Københavns Kommune
Afdeling for tværgående indsatser
Sjællandsgade 40, bygning H, 1. sal
2200 København N

⇒ mere end en bolig

Pr. e-mail til CL4L@suf.kk.dk og YA26@suf.kk.dk

Høringssvar om Københavns Kommunes forslag til ny ældrepolitik for 2015-2018

fsb takker for muligheden for at kunne komme med vores betragtninger til Københavns kommunes nye ældrepolitik.

fsb finder særligt reformspor 8 interessant og bakker op om de tanker, der indeholdes i dette reformspor, hvor der bliver lagt vægt på udvikling af nye boligformer til ældre og et mål om "mindre institution" og "mere hjem" i plejeboligcentrene.

Det er fsb's opfattelse, at det særligt kunne være interessant at udvikle:

- modeller for, hvordan beboernes medbestemmelse på udviklingen af boliger kunne udvikles, så det styrker fællesskabet mellem beboerne – og en modeludvikling, som vi gerne indgår i et samarbejde om, og hvor vi har nogle gode erfaringer fra ældreboligbebyggelser (f.eks. Ryholtgård, Sundparken og Leifgården på Amager)
- nye typer af bebyggelser, hvor f.eks. ungdoms- og plejeboliger bygges og drives sammen sådan, at disse to boligtyper f.eks. deler arealer, og den mulige synergi udnyttes.

Vi ser frem til det videre arbejde med at virkeliggøre denne politik.

Med venlig hilsen

Bjarne Larsson
adm. direktør

direkte +4533768301 / mobil:+4520776461
bls@fsb.dk

fsb

direktionen

Rådhuspladsen 59
1550 København V
Tel 3376 8000
Fax 3314 1260
direktionen@fsb.dk
www.fsb.dk

Giro 7 02 51 30
CVR 10 35 51 17

Telefontider
man-tors 10-15
fre 10-14

Åbningstider
man-tors 10-15
fre 10-14

06. februar 2015

Til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

02-02-2015

Høringssvar vedr. Ældrepolitikken

Sagsnr.
2015-0030325

Handicaprådet takker for det tilsendte høringsmateriale. De overordnede principper om frihed, tryghed og livskvalitet for den enkelte er et positivt udgangspunkt for en ældrepolitik. Der synes i høj grad at være vilje til at sætte borgeren i centrum.

Dokumentnr.
2015-0030325-2

Først og fremmest vil Handicaprådet gerne rose, at man gennem tillidsreformen har forladt "stopurs-tankegangen" og i stedet fokuserer på at få faglighed og tillid til at være de bærende elementer i kommunes ældrepolitik. Dette vil med al sandsynlighed også føre til mere nærvær og dermed bedre omsorg og pleje for borgeren.

Sagsbehandler
Johanne Munkesø Storm

Forbedringer i behandlingsmuligheder og hjælpemidler gør, at borgere med handicap heldigvis lever meget længere i dag end tidligere. Det betyder også, at vi oplever ældre med nogle andre og mere komplekse behov. Selvom Ældrepolitikken ni reformspor indeholder mange gode ideer, så mangler Handicaprådet et skarpere og tydeligere fokus på de særlige udfordringer ældre med handicap står overfor. Det kan f.eks. være ift. egenbetaling, hvor borgere med handicap ofte har en væsentlig lavere livsindkomst end øvrige borgere, hvorfor niveau for egenbetaling bør sættes således, at de mindst bemidlede kan være med.

Desuden er det afgørende for Handicaprådet, at ideer om "*hjælp til at kunne selv*" og "*plads til pårørende*" hele tiden implementeres med hensyn til borgerens og de pårørendes ønsker. Det er godt at give borgerne tilbud om træning til øget selvhjulpethed, men det skal være muligt for borgeren at takke nej. På samme måde er Handicaprådet enig i vurderingen af, at det skal gøres nemmere for pårørende at give en hånd med, men borgeren må ikke være afhængige af sine pårørende for at få den nødvendige pleje og omsorg. Det vil derfor være at foretrække, hvis det også blev berørt, hvor grænsen går for, hvad der kan forventes af både borgere og pårørende.

Handicaprådet finder det positivt, at man satser på at få en fast kreds af medarbejdere i hjemmeplejen. Det er et godt fundament for at få opbygget en faglig stolthed og et gensidigt tillidsforhold mellem medarbejder og borger. Det er dog vigtigt, at den faste medarbejder ikke er på bekostning af en kvalificeret medarbejder, således at særlige behov ikke glemmes. Dette er særligt afgørende for borgere med handicap, som kan have nogle andre behov end gennemsnitsborgeren, som man kan risikere at overse.

Handicaprådet er glade for, at der er et fokus på at skabe mulighederne for et aktivt fritidsliv også for de ældre. Dette afspejles i ønsket om at understøtte et medborgerskab hele livet – gennem f.eks.

MR Voksne - personale

Bernstorffsgade 17
1577 København V

E-mail
ATIG@sof.kk.dk

at sikre at frivillige organisationer lettere kan anvende fællesarealerne i plejecentre mv. Endelig er fokus på at frivillighed også er noget som de ældre borgere kan bidrage til. Handicaprådet bifalder, at man fokuserer på borgernes mulighed for udvikling og evne til at bidrage, f.eks. gennem det frivillige arbejde.

Det fjerde reformspor vedrørende ”*sammenhængende støtte*” er et vigtigt element i den fremtidige ældrepolitik. Handicaprådet har oplevet en forskelsbehandling afhængig af, om man som borger var tilknyttet Socialforvaltningen eller Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Det interne samarbejde i mellem kommunens forvaltninger er et centralt element for udviklingen af ældrepolitikken.

Handicaprådet finder, at det femte reformspor ”*Den rette hjælp – specialiserede tilbud og kvalificerede medarbejdere*” er noget uklart. Der fokuseres både på, at kommunen overtager nogle sundhedsopgaver, at medarbejderen skal guide borgeren til det bedste tilbud (men at borgeren dog ved bedst), og at der skal iværksættes øget anvendelse af velfærdsteknologi. Dernæst nævnes indbydende økologisk mad, som noget der skal kunne være en del af at opnå det mål. Handicaprådet vil gerne opfordre til, at man klargør, hvad man mener med specialiserede tilbud, hvilken afvejning der er mellem borger og medarbejders holdning til ”det bedste tilbud”, samt hvordan man sikrer, at borgerne får den relevante og kvalificerede sundhedsfaglige vejledning, når vedkommende ikke nødvendigvis ved egen hjælp kan opsøge sundhedsvæsenet.

Den tilgængelige by er helt afgørende for, at byen kan rumme alle borgere. Det er derfor meget positivt, at dette nævnes i reformsport ni. Det er f.eks. afgørende, at ældre borgere også har let adgang til offentlig transport, der er indrettet til deres behov.

Afslutningsvis vil Handicaprådet gerne gøre opmærksom på, at man i demensindsatsen vil få en stadig stigende gruppe af ældre med udviklingshæmning, der bliver demente. De har nogle anderledes behov end øvrige demente, hvorfor det bør overvejes om der ikke bør eksistere mere end ét tilbud til denne gruppe. Endvidere vil borgere med udviklingshæmning ikke have et netværk af potentielt frivillige, idet de oftest ikke får børn selv, og at deres forældre vil være afgået ved døden eller være for svagelige til at bidrage yderligere.

Med venlig hilsen

Janne Sander
Formand for Handicaprådet

13

Indre By Lokaludvalg

Indre By Lokaludvalg
Rådhusstræde 13
1466 København K
indrebylokaludvalg@okf.kk.dk
Tlf. 60 37 80 58
EAN nr. 5798009800077

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har bedt Indre By Lokaludvalg om et høringssvar om Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-2018 "Lev stærkt hele livet". Det er aftalt med forvaltningen, at lokaludvalget har svarfrist den 20. februar 2015.

Borgerdialog

Lokaludvalget har med annoncering gjort borgerne opmærksom på muligheden for at kommentere sagen på bliv hørt-portalen. Derudover har repræsentanter for lokaludvalget afholdt et dialogmøde med netværk og foreninger mv., der har aktiviteter i Indre By på ældreområdet.

Lokaludvalgets holdning

Indre By Lokaludvalg takker for det fine arbejde, forvaltningen har lagt i politikken. Vi er enig i visionerne samt de mål og indsats, der skitseres. Vi ser frem til, at forvaltningen løfter den faktiske indsats, så man kommer nærmere visionerne, og at der er økonomi til det.

Med hensyn til indsatserne, der nævnes under "Derfor skal københavnernes opleve" ser lokaludvalget frem til at få konkrete beskrivelser af, hvad der skal gøres for at komme der til. Det vil også være godt med succeskriterier, så forvaltningen i 2018 kan måle på, hvor langt man er kommet med indsatserne.

Lokaludvalget har kort drøftet det forhold, at gruppen af ældre i de enkelte bydele er meget forskellige fra hinanden. Der er stor forskel på de ældres sociale forhold og deres sundhed i de forskellige bydele. Lokaludvalget ser derfor gerne, at man beskriver, hvordan de forskellige mål og indsats vægtes i de forskellige bydele.

Derudover har lokaludvalget drøftet, om man skulle kalde politikken "Københavns Kommunes omsorgspolitik 2015-2018 "Lev godt og værdigt hele livet", da politikken især retter sig mod de svage ældre; dvs. dem der får hjemmepleje og dem der er på et plejecenter.

Og endelig har vi drøftet, om man også skulle skrive noget i politikken om forebyggende indsats. Eksempelvis kunne man beskrive, hvad man gør for at forebygge ensomhed. Dermed får man

20-02-2015

Sagsnr.
2015-0034926

Dokumentnr.
2015-0034926-3

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Indre By Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

signaleret, at samfundet er inkluderende i forhold til de ældre og at de ældre ikke ses som en for samfundet belastende gruppe.

Under alle omstændigheder vil det være fint, hvis man i politikken indledningsvis definerer, hvad "en ældre" er og kort beskriver de forskellige målgrupper for politikken.

Endelig et spørgsmål:

Er det muligt at få tal på bydelsniveau på hvor mange borgere, der er i de forskellige målgrupper; fx hvor mange der bor på plejecenter, får hjemmepleje mv., samt hvordan det vil udvikle sig de kommende år?

I det vedlagte notat er en gennemgang af politikken, som lokaludvalgets arbejdsgruppe på ældreområdet har udarbejdet. I får det til inspiration for jeres videre arbejde.

Med venlig hilsen

Bent Lohmann,
formand

NOTAT Fra Arbejdsgruppen Social, sundhed, ældre og integration under Indre By Lokaludvalg

Bemærkninger til ”Derfor skal københavnernes opleve”

Reformspor 1: Hjælp til at kunne selv – mestrings af hverdagen

Om 1. punkt: ”at støtte og træning til at klare hverdagens gøremål selv er udgangspunktet for al den hjælp, der tilbydes af både hjemmeplejen og på plejecentrene.”

Denne indsats skal prioriteres. Vi hører, at det er svært at få fat i fysioterapeuter til at træne de ældre.

Om 3. punkt: ”at vi sidestiller behov for hjælp ved både fysisk, psykisk og social mistrivsel – det vil sige, at vi udvikler flere tilbud i forhold til ensomhed, depression, seksuelle udfordringer mm.”

Organisationer som Røde Kors har mange tilbud til ældre og kan sikkert udvikle flere i den takt, der er behov for det. Så kommunens rolle bør i udgangspunktet være at formidle sådanne tilbud til de forskellige målgrupper, frem for selv at udvikle dem.

Reformspor 2: Plads til alle – flere valg og mere fleksibilitet

Om 2. punkt: ”at få bedre mulighed for at bruge kommunens tilbud, når man selv har tid, lyst og behov – f.eks. på de kommunale træningscentre eller aktivitetstilbud.”

Vi foreslår, at denne indsats omfatter længere åbningstid i de kommunale tilbud.

Om 4. punkt: ”at information om kommunale tilbud og foreningstilbud til ældre bliver mere synlig – f.eks. gennem bedre informationsmateriale om tilbuddene, gennem en webportal over alle boligtilbud til ældre københavnere og gennem opsøgende arbejde i forhold til udsatte og ensomme ældre.”

Vi foreslår, at forvaltningen med jævne mellemrum annoncerer de kommunale tilbud og foreningstilbuddene i lokalaviserne samt at de fra forvaltningen, der med jævne mellemrum tilser (visiterer) de ældre, der bor hjemme, informerer om tilbuddene. Især de ensomme kan have godt af at få ”et skub”.

Reformspor 3 – en serviceminded kommune – imødekommethed og gode relationer skaber tryghed

Om 1. punkt: ”at medarbejderne har fokus på relationen og hvad den ældre sætter pris på”

En større kontinuitet i de personer, der kommer i kontakt med den enkelte ældre vil styrke trygheden for de ældre betragteligt.

Om 2. punkt: ” at modtage hjælp og støtte af en fast kreds af borgere”:

Vi hører, at der er en forholdsvis stor omsætning af medarbejdere på ældreinstitutionerne og har drøftet, om det kan hænge sammen med lønnen og med, at det at arbejde på ældreinstitutionerne har lav status.

Vi tror, at man kunne få større stabilitet i arbejdsstyrken, hvis man til stadighed informerer omverdenen om det givende ved at arbejde med ældre. Man skal fortælle de gode historier.

Om 4. punkt: ” at have mulighed for at vurdere den hjælp kommunen giver – f.eks. gennem brugertilfredshedsundersøgelser, bruger-pårørenderåd i hjemmeplejen, digitale spørgeskemaer mv.”

Indsatsen bør prioriteres, men foreslår, at eksterne, og ikke forvaltningen selv, tilrettelægger, gennemfører og konkludere på brugertilfredshedsundersøgelserne, så der ikke er tvivl om konklusionernes legitimitet.

Vi foreslår endvidere, at forvaltningen i videst mulig omfang opretter og servicerer bruger-pårørenderåd og benytter dem som sparringspartnere vedrørende driften af de forskellige ældreinstitutioner.

Reformspor 4 – Sammenhængende støtte – helhed på tværs af sektorer

Om 1. punkt: ”en sammenhængende og koordineret indsats, selv om man modtager forskellige tilbud eller tilbud på tværs af kommune, almen praksis og hospital”.

Vi tror, at man kan komme langt, hvis man benytter de værktøjer til koordinering, man allerede har. Indsatsen bør også omfatte hjælpemiddelcentralen.

Om 2. punkt: ”at borgere i plejebolig kan vælge en læge, som er fast knyttet til centret og derfor kan indgå i et tæt samarbejde om at koordinere pleje og behandling”.

Vi foreslår, at har tre læger knyttet til centret, så man er sikker på, at der er en læge, når der er brug for det. I dag bruger man vagtlæger, som alt andet lige må være en meget dyr ordning i forhold til en tre læge-ordning. Med en sådan ordning vil man desuden kunne spare på hospitalsindlæggelser.

Hvis lægerne har stuegang en gang om dagen, vil det give tryghed blandt de ældre og deres pårørende og der vil sikkert også være god økonomi i det.

Om 4. punkt: ”at være velinformeret om de tilbud og indsatser, som man modtager på tværs af sektorer, f.eks. via tilknytning til en forløbskoordinator.”

Som led i denne indsats skal man også have føling med, hvad de ældre interesserer sig for. Der skal være tid til at tale med den enkelte, således at man på individniveau kan formidle de rette tilbud og indsatser.

Om 5. punkt: ”at man modtager opfølgende behandling og/eller rehabilitering af høj kvalitet, uanset om man bor i eget hjem eller i plejebolig.”

Vi synes, at skelnen mellem rehabilitering og træning er kunstig. I praksis er ”Rehabilitering” simpel træning.

Reformspor 5 – Den rette hjælp – specialiserede tilbud og kvalificerede medarbejdere

Om 1. punkt: ”at der løbende udvikles og søsættes nye tilbud til borgere med særlige pleje- og rehabiliteringsbehov, f.eks. i forhold til psykisk lidelse, neurologisk sygdom eller anden kronisk lidelse.”

Indsatsen bør prioriteres.

Om 2. punkt: Vi foreslår, at sætningen rettes til: ”at få indbydende, nærende og *i videst mulig omfang* økologisk mad i hjemmepleje og plejebolig, som matcher ens behov, f.eks. ved besvær med at tygge og/eller synke maden.”

Om 3. punkt: Vi foreslår, at sætningen rettes til: ”at borgere med demens *eller andre hjernesygdomme* og *deres* pårørende modtager den rette støtte, pleje og omsorg i alle faser af *sygdommen*.”

Og Om 5. punkt: ”at Københavns Kommune er drivende i at udvikle og afprøve nye velfærdsteknologier i samarbejde med private, forskningen m.fl. Og at man som borger bliver inddraget i denne udvikling.”

Vi anerkender, at Københavns Kommune i kraft af sin størrelse er forpligtet til at gå forrest, men gør opmærksom på, at det kræver ressourcer. Der skal være en balance mellem udgifterne til udvikling og drift.

Reformspor 6 – Københavnernes ressourcer i spil – alle kan bidrage med noget

Rammen for denne del af ældrepolitikken kunne være kommunale, brugerdrevede kvartershuse eller netværkshuse, der har til formål at bringe borgerne tættere sammen og derved skabe et fællesskab i hverdagen. Sådanne huse kunne formidle samarbejde på tværs af sektorer og generationer. Det nuværende kulturhus på Charlotte Amundsens Plads kunne – som foreslået af lokaludvalget i Bydelsplan 2011 - som et eksperiment omdannes til et sådant hus. Eller man kunne omdanne nogle af de fritidshjem, der snart bliver ledige, til kvartershuse/netværkshuse.

Derudover bør plejecentrene være mere åbne over for det omkringliggende samfund så ressourcepersoner ude fra kan have aktiviteter på plejecentrene, fx loppemarked. Beboerne på plejecentrene kan nok ikke deltage i aktiviteterne, men de kan glæde sig over dem og plejecentrene vil få et statusløft.

Om 2. punkt: ”at få et samlet overblik over, hvor man kan bidrage som frivillig, hvad enten man er ung eller gammel – f.eks. på en hjemmeside eller ved vejledning fra kommunens medarbejdere.”

Vi foreslår, at man indfører frivilligkoordinatorer, som har til opgave at få struktur på brugen af frivillige på 1-4 ældreinstitutioner. I Indre By kunne der f.eks. være en frivilligkoordinator for Nybodergården og Rosenborgcentret. Frivilligkoordinatorerne bør aflønnes, så der kan stilles krav til dem. Der kunne være unge studerende, som varetager opgaven.

Om 4. punkt: ”at ældreklubber i højere grad er opsøgende i forhold til at bekæmpe ensomhed og inddrage isolerede ældre i foreningslivets fællesskaber.”

Vi har drøftet, om ældreklubberne skal forpligtes til dette. Klubbestyrelserne har formentlig nok at se til med at drive klubberne

og da kommunens visitatorer har et godt kendskab til de ensomme ældre, kunne det i stedet være dem, der har en opsøgende rolle.

De ensomme bør især tilskyndes til at deltage i fester og store arrangementer, som kommunen, ældreklubberne og de frivillige organisationer holder, for på den måde at give dem mulighed for at få kontakt til jævnaldrende.

Reformspor 7 – Omsorg for livet – plads til pårørende

Vi foreslår, at 1. punkt rettes til: ”at plejecentrenes fysiske rammer er pæne, imødekommende og indbydende for pårørende, så også børn føler sig velkomne.”

Om 2. punkt: ”at pårørende får nemmere ved at koordinere sin hjælp med hjemmeplejen eller plejecenteret – f.eks. ved forventningsafstemning og tydeligere kontaktveje.”

Pårørende skal ses som en partner, der sammen med personalet arbejder for at skabe gode forhold for den ældre og som kan assistere såvel plejepersonalet som den ældre. De pårørende er sammen med den ældre om at benytte hjemmeplejen eller plejecenteret.

Forvaltningen skal dog være opmærksom på de pårørendes behov for aflastning. Mange pårørende trækker et stort læs, men kan have behov for at blive frigjort for deres opgaver i forhold til den ældre en gang i mellem. Her skal forvaltningen kunne træde til med kort varsel.

Om 3. punkt: ”at livet i plejebolig giver bedre mulighed for at fortsætte samværet med de pårørende som en fortsættelse af hverdagen i den ældres tidligere hjem. Traditioner omkring fødselsdage og helligdage eller at måltider kan meldes til og fra løbende, hvis man selv vil lave mad.

Hvis det skal forstås sådan, at den ældre selv skal lave mad, er indsatsen urealistisk. Vi forstår derfor sætningen sådan, at pårørende er velkomne til at lave mad – også til den ældre.

Reformspor 8 – Varierede og integrerende boligtyper – boliger, der skaber liv

Om 1. punkt: ”At få vejledning fra kommunen, hvis man ønsker at tage et privat initiativ til at skabe nye boligformer til ældre, f.eks. forskellige variationer af ældrekollektiver eller opgangsfællesskaber.”

Det er et godt initiativ. Ældrekollegier, hvor ældre hjælper ældre kunne være blandt de nye boligformer.

Om 4. punkt: ”at både indretning og samværsformer på plejecentrene understøtter muligheden for at leve det liv, man gerne vil – mere hjem, mindre institution”.

Plejecentrene bliver nok aldrig et hjem for den enkelte. Men det vigtigt, at de er pæne, imødekommende og indbydende samt åbne over for det omkringliggende samfund, således at beboerne på plejecentrene i mindre grad end ellers oplever dem som institutioner.

Om 5 punkt: ”at selvejende institutioner driver andre tilbud i tilknytning til plejecentrene for at styrke sammenhængen til det omkringliggende samfund, f.eks. undervisningstilbud, frivillige foreninger og lignende”.

Vi er enig, men det bør reguleres i driftsoverenskomsten.

Om 6. punkt: ” at alle plejecentre har etablerede samarbejder med f.eks. lokale foreninger, daginstitutioner og lignende”.

En frivilligkoordinator, som foreslået ovenfor, kunne stå for denne opgave.

Reformspor 9 – Verdens bedste by – plads til alle aldre

Om 1. punkt: ”at aktive byrum tænkes sammen med behovet for, at de kan nydes, selv om man har brug for hjælpemidler, hvilesteder eller toiletfaciliteter”.

Vi mener, at indretningen skal afpasses, så alle aldersgrupper føler sig hjemme i byen.

Om 2. punkt: ”at det bliver lettere at fortsætte eller begynde et engagement i byens almindelige klubber og foreninger, selvom man bliver ældre”.

Det vil være fint, hvis forvaltningen opfordrer klubberne til at tilgodese de ældre og rådgive dem om, hvad der skal til for at tilgodese de ældre.

14

Københavns Kommune
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Omsorg

Høringssvar Ny ældrepolitik for Københavns Kommune 2015-2018.

Den 26. januar 2015

Sags ID: SAG-2015-00586
Dok.ID: 1966874

KL takker for muligheden for at afgive høringssvar på Københavns Kommunes ældrepolitik.

KMM@kl.dk
Direkte 3370 3489
Mobil 5360 1459

KL finder forslaget, indeholdende større grad af selvbestemmelse og valgfrihed for den enkelte borger, gennemarbejdet og visionært.

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Sammenhæng i indsatserne, kompetent pleje og støtte til borgere med omfattende behov for hjælp, samt de pårørende, er i fokus. Det finder KL positivt, ligesom partnerskaber med frivillige organisationer og udvikling af nye boformer findes relevant og værdifuldt.

www.kl.dk
Side 1/1

KL har ikke yderligere bemærkninger til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Christian Haxløf
Kontorchef, Center for Social og Sundhed

15

KGS. ENGHAVE LOKALUDVALG

Lyrskovgade 4, 2 sal
1758 København V

Telefon
2020 2036

E-mail
acb@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Lise Bitsch Simonsen

Kgs. Enghave Lokaludvalg hørings svar Ældrepolitikken

Kgs. Enghaves Lokaludvalg er enig i, at det skal være muligt for ældre at leve stærkt hele livet, og at man som ældre skal kunne vedblive at leve det liv, man har været vant til, så længe det er muligt. Vi kan således bakke op om, visionen for kommunens ældrepolitik, som er frihed, tryghed og medborgerskab.

Lokaludvalget vurderer, at skal dette kunne indfries og realiseres i Kgs. Enghave, er det vigtigt, at der gøres mere for at forbedre boligområdet, gøres en større forebyggende træningsindsats, sættes ind med bedre kost, og laves en større indsats mod ensomhed. Dvs. der skal laves flere ældrevenlige lejligheder med elevator, laves opgange kun for ældre ligeledes med elevator, og kunne laves flere bofællesskaber for ældre.

Der skal desuden laves en større indsats, som forebygger at ældre svækkes fysisk og mentalt, i en grad så de ikke kan klare sig selv med alt fra bad, til at komme ud på en gåtur, kunne klare indkøb, kunne have et socialt liv, mv. Denne indsats pågår allerede i nogen grad, i form af bl.a. stolegymnastik i Kvarterhuset, som også samarbejder med Forebyggelsescentret. Indsatsen her kan og bør udvides, og målrettes endnu mere. Så afstanden til Forebyggelsescentret mindskes, og det opleves at være tættere på de ældre i Kgs. Enghave.

De ældre, som er for svækkede til, at denne forebyggende indsats er det rette for dem, skal kunne tilbydes at få hjælp til at træne det de kan, og samtidig få god hjælp til bad, at komme ud at gå en daglig tur, komme på indkøb, deltage i sociale tiltag, osv.

Det skal sikres, at de ældre, både i eget hjem og på plejehjem, har mulighed for at få en daglig kost, som bevarer deres sundhed, ved at den er af god kvalitet, er frisklavet og indbydende, så appetitten stimuleres, og den ældre styrkes.

27-02-2015

Sagsnr.
2015-0042564

Dokumentnr.
2015-0042564-9

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Kongens Enghave Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Ligeledes skal der gøre mere for de ældres mentale sundhed, så de bevarer en god trivsel, og undgår ensomhed, ved en tidlig indsats og sociale tilbud.

Der skal laves postkasse-kampagner (dvs. ikke digitale) og håndholdte indsatser, som hjælper de ældre til at vedligeholde sundhed og livskraft, ved at de at ældre holder sig i gang, så de får et godt, værdigt og aktivt ældreliv, et stærkt ældreliv.

Kgs. Enghave Lokaludvalg foreslår, at der i ældrepolitikken indføres et afsnit om at ældre skal tilbydes støtte til at klare den øgede digitalisering i samfundet.

I forhold til at inddrage frivillige i arbejdet med ældre foreslår lokaludvalget at bruge frivillighedscentre og deres medarbejdere.

Med venlig hilsen

Joan Røge
Formand, Kgs. Enghave Lokaludvalg

16

 Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Ved afdelingsleder
Marianne Christine Skov Iversen

Dato 16.02.2015

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-2018 "Lev stærkt hele livet".

Vi har i Københavns Madhus læst forslaget til den nye ældrepolitik "Lev stærkt hele livet". Vi vil gerne udtrykke vores glæde, over de ambitiøse hensigter politikken udtrykker i forhold til Københavns ældre borgere. Omsorg, respekt og livskvalitet er i centrum. Som samarbejdspartner til Københavns Kommune møder vi hverdagen for borgerne på de Københavnske plejehjem og ved, at der allerede i dag ydes en stor og nødvendig indsats både i hverdagen og med at forbedre denne.

Vores kontakt til plejehjemmene i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen drejer sig om maden og måltiderne, som de ældre tilbydes. Maden er et udtryk for basisvelfærd – og via vores samarbejde med plejehjemmene oplever vi, at maden og måltiderne igennem de seneste år har udviklet sig markant ved, at der er blevet arbejdet målrettet med at højne kvaliteten. I dag tilbyder København nok Danmarks bedste mad til sine ældre borgere, men der er fortsat brug for en målrettet indsats, for at sikre at de ældre tilbydes dejlige måltider, der kan medvirke til at bekæmpe underernæring, som er et alt for udbredt og skjult samfundsproblem.

Vi ser ældrepolitikken "Lev stærkt hele livet" i forlængelse af Sundheds- og omsorgsudvalgets Mad- og måltidspolitik "Appetit på Livet" fra 2012. Denne politik sætter realistiske, men høje og målbare mål for arbejdet med at tilbyde gode måltider for de ældre borgere, mål der også udtrykkes via det såkaldte "Køkkenløft". Den nye ældrepolitik overordnede mål sætter retning for kommunens kontakt og service til borgeren. Det er Københavns Madhus vurdering, at denne nye politik styrkes ved at blive koblet sammen med de handlingsrettede mål fra Mad- og måltidspolitikken "Appetit på Livet", som vi forestiller os der fortsat skal arbejdes ud fra?

Med venlig hilsen

Anne-Birgitte Agger
Direktør
Københavns Madhus

Høringssvar: Udkast til ny ældrepolitik – Lev Stærkt – Hele Livet

Ældrerådet har med stor interesse læst og drøftet udkast til ny ældrepolitik for Københavns Kommune 'Lev Stærkt – hele livet'. Ældrerådet tilslutter sig de tre grundlæggende værdier, som ældrepolitikken bygger på: frihed, tryghed og medborgerskab. Det er værdier, som stemmer godt overens med Ældrerådets egen prioritering af ældre borgeres selvbestemmelse og fleksibilitet på ældreområdet. Med den nye ældrepolitik 'Lev Stærkt – hele livet' fortsætter Københavns Kommune det paradigmeskifte, som gik i gang med reformprogrammet 'Aktiv og Tryk'. Det er en bevægelse væk fra en mere institutionspræget tilgang til en mere individorienteret tilgang, hvor den ældre borger betragtes som et helt menneske. Det tilslutter Ældrerådet sig.

Menneskesynet skal være tydeligere

Ældrerådet ser dog gerne, at menneskesynet i ældrepolitikken bliver tydeligere. Det er vigtigt, at ældrepolitikken – og dens implementering - hviler på et menneskesyn om, at alle mennesker har mulighed for at udvikle sig, og at alle mennesker skal have den optimale, individuelt tilpasset støtte hertil. For Ældrerådet er det afgørende, at ingen ældre borgere i København opgives, fordi pågældende er ressourcemæssig svag.

I det følgende kommenterer Rådet på udvalgte reformspor, hvor Rådet har ændringsforslag.

Frihed til at leve livet

Reformspor 1: Hjælp til at kunne selv – mestring af hverdagen

Ældrerådet tilslutter sig fuldt og helt visionerne bag reformspor 1. Reformspor 1 viser dog tydeligt den hårfine balance mellem motivation og tvang, som ligger implicit i politikken. Ældrerådet anerkender, at ældrepolitikken skal balancere mellem rettigheder og pligter, og at ældre borgere fremover har flere pligter til selv at bidrage til at mestre egen hverdag. Men det er afgørende for Ældrerådet, at hele rehabiliteringstilgangen hviler på motivation og ikke tvang.

Ældrerådet ønsker:

- at sætningen 'De, der kan selv – skal selv' slettes, fordi den markerer en mulighed for at tvinge den ældre borger, hvor Ældrerådet ønsker, at ældreplejen bygger på motivation.

Ældrerådet deler målet om, at ældre borgere skal kunne klare sig selv mest muligt og understreger, at det stiller store krav om høj faglighed, fortløbende videreuddannelse og supervision af personalet.

Tryghed i hverdagen

Reformspor 3: En serviceminded kommune – imødekommenhed og gode relationer skaber tryghed

Ældrerådet ønsker:

- At kommunen tilbyder faglig kompetent rådgivning af ældre borgere, der står i vanskelige situationer som f.eks. tab af ægtefælle eller som overvejer at benytte muligheden for at selvvisitere sig til en plejebolig.

Reformspør 4: Sammenhængende støtte – helhed på tværs af sektorer

Ældrerådet ønsker:

- At varigheden af behandling/genoptræning er individuelt tilpasset, og at der ikke opstår pauser i en borgers behandlings- eller genoptræningsforløb som er betinget af administrative procedurer, nyvisitation o.lign.
- At der stilles en personlig forløbskoordinator til disposition for de ældre, som har forskellige ”sagsbehandlere”, eksempelvis læger og/eller hospitalsafdelinger eller –ambulatorier.

Reformspør 5: Den rette hjælp: Specialiserede tilbud og kvalificerede medarbejdere

Ældrerådet ønsker:

- At kommunen arbejder for, at alle borgere med demenslignende symptomer får en demensudredning, uanset hvor i sygdomsforløbet borgere måtte befinde sig.
- Udredningen af demens bør fremmes mest muligt bl.a. gennem et samarbejde med de praktiserende læger og Region Hovedstaden.

Medborgerskab hele livet

Reformspør 7: Omsorg for livet – plads til pårørende

Ældrerådet ønsker:

- At der indføres fleksibilitet i aflastning til pårørende, således at aflastningstilbuddene tilpasses behovene i den enkelte familie.

Reformspør 8: Varierede og integrerende boligtyper – boliger, der skaber liv

Ældrerådet ønsker:

- At kommunen samarbejder med den almene sektor om at skabe mere blandet boligbyggeri, der tilgodeser behov og økonomiske ressourcer blandt ældre borgere.
- At kommunen tager initiativ til renovering af eksisterende boliger i forhold til toiletter, badeværelser og adgangsforhold.
- At kommunen tilbyder seniorbofællesskab i opgange med ældreboliger, hvor der skabes fællesarealer og eventuelt tilknyttes en medarbejder, som kan være med til at skabe tryghed, fællesskab og aktiviteter.

Reformspør 9: Verdens bedste by – plads til alle ældre

Ældrerådet ønsker:

- At Sundheds- og Omsorgsforvaltningen formaliserer et samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen for at sikre det politiske og økonomiske samspil i at gøre København til byen, hvor også ældre ubesværet kan færdes.

Vision til virkelighed

Faglighed:

Ældrerådet vurderer, at den nye ældrepolitik stiller store krav til tværfaglighed i personalets sammensætning.

Ældrerådet ønsker:

- At der ansættes mere socialpædagogisk personale og at der ansættes korps af specialuddannede sygeplejersker på ældreområdet.
- At der arbejdes systematisk med supervision af personalet.

Ældrerådet vil afslutningsvis udtrykke dets opbakning til den nye ældrepolitik, der kan give ældre borgere større og reel selvbestemmelse. Rådet ser frem til, at den nye politik omsættes til handlingsorienterede redskaber, som kan måles og vurderes. Vi ser frem til et konstruktivt samarbejde med Sundheds- og Omsorgsudvalget og -forvaltningen om det videre arbejde med ældrepolitikken og de kommende handlingsplaner.

P.S. Ældrerådet mener ikke, at faktaboksene klæder det gode udkast til ældrepolitikken og håber, at de bliver fjernet i den endelige udgave.

Med venlig hilsen

Ulla Skærved
Formand

Kirsten Nissen
Formand for Omsorg- og Boligudvalget

Til Sundheds- og Omsorgsudvalget**Nørrebro Lokaludvalg - Høringssvar: Lev stærkt – hele livet**

Vi hilser Københavns nye ældrepolitik velkommen.

Udkastet til Ældrepolitik 2015-2018 fremstår i vores øjne som et velovervejet og relevant koncept og program. Vi deler visionen om frihed, tryghed og medborgerskab med fokus på de ældre medborgere som kompetente eksperter i eget liv og en serviceminded kommune, hvor imødekommenhed er i højsædet, og hvor tillidsbaserede relationer skaber tryghed for alle.

At Københavnerne vil kunne opleve de positive konsekvenser af den nye ældrepolitik i deres hverdag, vil selvfølgelig afhænge af de konkrete handleplaner, indsatser m.m., som skal udformes i den nye ældrepolitiks ånd.

Her på Nørrebro har vi gennemført en del møder med repræsentanter fra de kommunale indsatser, med repræsentanter fra frivillige hjælpeorganisationer og andre aktive ældre medborgere. Vores formål var at finde frem til hvor ”skoen trykker”, og vi har udpeget de udfordringer, der følger her. Vi har derudover bedt alle om at komme med nogle løsningsforslag, som vi så har listet op.

Dermed håber vi at skabe opmærksomhed på de områder i ældrepolitikken, der anses som udfordringer her i bydelen.

1. Manglende information

Vi har hørt og vi oplever, at der findes rigtig mange gode tilbud for ældre mennesker i forhold til sundhedsfremme og forebyggelse af ensomhed. Det kan være kommunale tilbud eller tilbud fra frivillige-, kirkelige- og andre organisationer.

17-02-2015

Desværre er disse tilbud ikke så kendt af de ældre medborgere, som man kunne ønske sig. Det kan meget vel være årsagen til, borgerne ikke bruger de bestående tilbud i det omfang, som det ville være muligt for mange. I udkastet bliver det også nævnt, Københavnerne skal opleve sig velinformerede om de mange gode tilbud og muligheder – f.eks. igennem en forløbskoordinator.

Sagsnr.
2015-0047778Dokumentnr.
2015-0047778-1

Her er det flere gange blevet foreslået, man med fordel kunne bruge medierne i form af f.eks. fælles annoncer i lokalavisen/reportager på TV (målrettet ældre medborgere). Dette er indsatser, som ville være til gavn for mange, og som kommunen kunne støtte økonomisk, da

foreningerne bag de mange tilbud (f.eks. hjertecafé, rådgivningstilbud, idræt for ældre mm.) ikke råder over midlerne til at synliggøre dem.

2. Manglende særlige tilbud til mænd

Der findes sikkert mange grunde til, at der mangler særlige tilbud til mænd.

Måske mangler her simpelthen viden eller best practice-eksempler eller simpelthen opmærksomhed og økonomisk støtte til gode initiativer.

3. Manglende inklusion af ældre mennesker med en anden etnisk/kulturel baggrund end dansk, især gruppen af ældre med demens, som har tabt deres evner til at tale og forstå dansk som følge af deres sygdom

Her kunne man bruge kræfter på at kortlægge problemet og at finde frem til ny viden, best practice, og fremadrettet give økonomisk støtte til udbredelse af de gode initiativer.

Tryghed i hverdagen.

Reformspor 3:

Forslag om:

- Faglig kompetent rådgivning af ældre ved f.eks. ægtefælles død (der var førhen et enkekontor i kommunen) og tilsvarende rådgivning ved flytning på plejehjem, men også rådgivning i nærområder f.eks. ved hjælp af frivillige organisationer. Dette aktualiseret pga. den omfattende centralisering.

Sammenhængende støtte - helhed på tværs af sektorer.

Reformspor 4:

Forslag om:

- Kommunen arbejder for, varigheden af behandling/genoptræning er individuelt tilpasset, og der ikke opstår pauser i en borgers behandlings- eller genoptræningsforløb, som er betinget af administrative procedurer, nyvisitation og lign.
- Der stilles en personlig forløbskoordinator til disposition for de ældre, som har forskellige sagsbehandlere, eksempelvis læger og / eller hospitalsafd./ambulatorier.

Den rette hjælp: Specialiserede tilbud og kvalificerede medarbejdere.

Reformspor 5:

Forslag om:

- Kommunen arbejder for, alle borgere med demenslignende symptomer får en demensudredning, uanset hvor i sygdomsforløbet borgeren måtte befinde sig.
- Udredningen af demens bør fremmes mest muligt bl.a. gennem et samarbejde med de praktiserende læger og Region H.

Medborgerskab hele livet.

Reformspor 7: Omsorg for livet - plads til pårørende.

Forslag om:

- Der indføres fleksibilitet i aflastning til pårørende, så aflastningstilbuddene tilpasses behovene i den enkelte familie.

Reformspor 8: Varierede og integrerende boligtyper - boliger, der skaber liv.

Forslag om:

- Kommunen samarbejder med den almene sektor om at skabe et mere blandet boligbyggeri, der tilgodeser behov og økonomiske ressourcer blandt ældre borgere.
- Et kommunalt initiativ til renovering af eksisterende boliger i forhold til adgangsforhold, toiletter og badeværelser.
- Kommunalt tilbud om seniorbofællesskab i opgang med ældreboliger, hvor der indrettes fællesarealer og f.eks. også kan have tilknyttet en medarbejder, der kan medvirke til tryghedsskabelse, organisering af aktiviteter og sociale arrangementer.

Vision til virkelighed.

Faglighed:

Forslag om:

- Ansættelse af mere socialpædagogisk personale og et korps af specialuddannede sygeplejersker på ældreområdet.
- Der arbejdes systematisk med supervision af personalet på ældreområdet.
- Større og reel selvbestemmelse.

De ovennævnte problemstillinger anser vi som de mest påtrængende her i bydelen, og vi ønsker at den nye ældrepolitik adresserer disse udfordringer – ved siden af alle de positive tanker – med konkret handling.

Venlig hilsen

Mogens Petersen

Formand

Nørrebro Lokaludvalg

PK 65

19

v/Forretningsfører Frede Mølgaard
 Dr. Abildgaards Alle 10, 4. tv.
 1955 Frederiksberg C
 Mail: frede@oxholm.com
 Tlf. 28 21 23 01

Plejehjemskomiteen af 1965 har modtaget Københavns Kommunes udkast til ældrepolitik 2015-2018 ”Lev stærkt hele livet” til høring.

Der er tale om en meget ambitiøs vision for de næste 4 år, som det er umuligt at være uenig i. Alligevel kan vi have vores tvivl omkring flere af de fremsatte visioner, idet vi ikke kan se, at der følger flere ressourcer med og der ikke er nogen køreplan for, hvorledes der evt. kan frigøres ressourcer til de mange nye og gode visioner. Vores frygt er derfor, at der skabes nogle forventninger, som ikke vil kunne imødekommes indenfor den anførte firårige periode. Men vi vil i det følgende kommentere de ni reformspor.

Reformspor 1: Hjælp til at kunne selv – mestring af hverdagen.

Her anføres nogle punkter som på sigt kan være med til at frigøre ressourcer til andre tiltag, hvis borgerens sundhed bedres. Vi skal være mere selvhjulpne, og det er helt klart at samvær og social kontakt har en hel uovertruffen effekt på sundhed. Ensomhed er den alvorligste lidelse for den ældre. Men hvordan sikrer vi at sætte ind, når den ældre begynder at miste sit netværk. Det er ikke enkelt. Når den ældre fortsat fungerer, er det måske ikke synligt for ældreomsorgen, at der er behov for at sætte ind med personlig omsorg af den ene eller anden art, så den ældres netværk og dagligdag bevarer værdi.

Reformspor 2: Plads til alle – flere valg og mere fleksibilitet

Her anføres en række punkter, der er fint i tråd med reformspor 1 i forhold til at gøre borgeren bekendt med de tilbud og muligheder, der er for netop ham eller hende. Men hvordan det første punkt skal gennemføres uden yderligere ressourcer er urealistisk, når man ser på, hvor lidt tid der i dag er til rådighed til den enkelte borger.

Det sidste punkt, hvor der tales om mere tid til borgere i plejebolig kan et langt stykke af vejen måske gennemføres med hjælp fra frivillige.

Reformspor 3: En serviceminded kommune – imødekommenhed og gode relationer skaber tryghed

Er meget enig i intentionen, men der skal nok både uddannelse og kulturpåvirkning til. Her vil vi gerne foreslå et ekstra punkt fx som nr. 4: at få oplyst tidspunkt for næste besøg fx i en kontaktbog, så borger og dennes pårørende kan bevare overblikket.

Reformspor 4: Sammenhængende støtte – helhed på tværs af sektorer

Igen må vi sige, at vi kun kan tilslutte os de gode intentioner, men at der også her skal være ressourcer til uddannelse af medarbejdere og ledere og netop gerne på tværs af sektorer. Netop i en kursussituation kan der komme meget inspiration ud af erfaringsudveksling.

Reformspor 5: Den rette hjælp – specialiserede tilbud og kvalificerede medarbejdere

I punkterne under dette reformspor anføres tiltag, som vi hilser meget velkommen, men vi så gerne, at der kommer en prioritering, så vi får et indtryk af, hvornår de enkelte tiltag kan forventes at være gennemført eller etableret.

Det sidste punkt om udvikling af nye teknologier kan vi kun være meget enige i. Muligheden for at producere ny teknologi for andre end de unge er oplagt i dag. Man kan sige, at en ny æra for Informations- og kommunikationsteknologi nok vil være under vejs, idet teknologien ikke kun er for børn og unge. Mange ældre er finansielt stærke og potentielt modne, vidende og kloge. De unge ældre er købedygtige og vil kun påvirke produktionen.

Reformspor 6: Københavnernes ressourcer i spil – alle kan bidrage med noget

Ingen bemærkninger.

FORMAND:
 Nina Bentved
 Nygårds Plads 15, 1. tv.
 2605 Brøndby

KASSERER:
 Troels Behr
 Nyvej 10 B, st.th.
 1851 Frederiksberg C

CVR.NR. 16529877
Bank:
 Reg.nr. 5301
 Konto nr. 0329359

Reformspor 7: Omsorg for livet – plads til pårørende

Ingen bemærkninger.

Reformspor 8: Varierede og integrerende boligtyper – boliger, der skaber liv

Vi så gerne, at man indtænker andre boligformer for ældre/seniorer omkring plejecentre. Det kunne være kollektiver af en eller anden art med mulighed for at bruge plejecentrets faciliteter til glæde for både borgeren udenfor plejecentret og beboerne i plejecentret.

På en konference i Stockholm i 2010 under EAHSA: "Den europæiske sammenslutning af plejehjemsorganisationer og udbydere af ældre- og seniorboliger" blev der under emnet: "Hvor og Hvordan vil den kommende generation leve, når de bliver seniorer" anført 2 interessante teser:

En tese er, at "kollektiv boligform" kan give det moderne menneske en basissikkerhed ved at tilbyde ikke tvangsmæssigt fællesskab, hvor man har mulighed for at være med eller udenfor.

En anden tese er, at en betingelse for, at fællesskabet kan fungere som et netværk er, at medlemmerne kan identificere sig med fællesskabet.

På baggrund af spørgeskemaundersøgelse i Danmark og i U.S.A. er man kommet til følgende konklusion: For mange seniorer er det ikke et valg mellem individuel boligform eller et fællesskab. De ønsker begge dele.

For næste generation er identifikation med fællesskabet den allervigtigste faktor for at vælge.

Vi noterer også med stor tilfredshed, at der er blevet plads til et enkelt punkt specielt henvendt til de selvejende institutioner. Vi tror på, at vi i de selvejende plejecentre har større mulighed for at udfordre nogle barriere og måske flytte nogle grænser! Det skal vi blive endnu bedre til at udnytte, så fornyelserne kan blomstre. For at fremme udviklingen er det vigtigt, at der er en tæt erfaringsudveksling mellem de selvejende institutioner via møder, konferencevirksomhed m.m.

Reformspor 9: Verdens bedste by – plads til alle aldre

Meget enig. Der er kommet mange aktive byrum til med fx træningsredskaber langs eksempelvis den grønne sti. Her er det vigtigt at få et samspil med Teknik- og Miljøforvaltningen, så intentionerne fra ældrepolitikken indtænkes, når ny aktive byrum planlægges.

Med venlig hilsen

Nina Bentved
Formand

/

Frede Mølgaard
Forretningsfører

*København Kommune
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Sjællandsgade 40
2200 København N*

Att: Lise Bitsch Simonsen

16. februar 2015

20

Hørings svar fra Selveje Danmark vedr. Københavns Kommunes udkast til ældrepolitik

Selveje Danmark har gennemgået udkastet til ældrepolitik og finder helt overordnet, at der er tale om et godt oplæg, der adresserer en række centrale problemstillinger såsom behovet for at kunne klare sig selv, flere valg, fleksibilitet, tryghed og sammenhængende tilbud.

Selveje Danmark vil derfor ikke gå ind i de enkelte punkter, men i stedet pege på 3 temaer. Det handler om de selvejende organisationer, fokus på mangfoldighed som mål og tillid som en tilstand der både handler om medarbejdere internt i kommunen, men i høj grad også som en nødvendig tilstand mellem de forskellige samarbejdende aktører på området.

Hvor er de selvejende organisationer?

Ældreområdet i København består på flere områder af et tæt samspil mellem kommunen på den ene side og en række selvejende socialøkonomiske organisationer på den anden. De selvejende organisationer er qua deres respektive værdigrundlag "anderledes" end de kommunale organisationer og derfor også centrale, hvis man ønsker at skabe den mangfoldighed, der er forudsætningen for at give den enkelte ældre et friere valg. Samtidig bør den "forskel" mellem de forskellige aktører bruges som drivkraft for fortsat udvikling og innovation i ældreplejen.

I det lys virker det ganske problematisk, at de selvejende organisationer slet ikke inddrages i politikken. De nævnes blot en enkelt gang under reformspar 8 som et middel til at skabe sammenhæng til det omkringliggende samfund. Ønsker kommunen at skabe friere valg for den ældre og en dynamisk udvikling af ældreområdet, herunder at alle aktører på området

bidrager aktivt til opfyldelsen af kommunens målsætninger som beskrevet i politikken, så bør det ske i en god og konstruktiv dialog med de selvejende organisationer, hvorfor de selvejende i langt tydeligere bør skrives ind i politikken som en aktiv medspiller. Samtidig ligger der et latent potentiale i de engagerede bestyrelser, der som konsekvens af den manglende fokus på de selvejende organisationer ikke bringes i spil som et aktiv i bestræbelserne på at understøtte politikken. Det er et potentiale Selveje Danmark som brancheforening understøtter, blandt andet gennem det etablerede bestyrelsesnetværk.

Konkrete forslag:

- De selvejende organisationer bør indskrives i punkt 3 under reformspor 2, hvor der henvises til, at samspillet mellem de frivillige organisationer og kommunale tilbud. Her er det helt oplagt, at de selvejende, der netop har afsæt i civilsamfundet, også kan spille en afgørende rolle.
- Det kan anbefales, at der ligeledes under reformspor 2 indføres et ny punkt, der kunne lyde: at mangfoldigheden understøttes gennem nye og udviklende partnerskaber mellem kommunen og de selvejende organisationer.
- Under reformspor 5, 1. punkt kan det præciseres at ”.. der løbende i et tæt samspil med de selvejende og frivillige organisationer udvikles og søsættes.....”.
- Under reformspor 5 sidste punkt virker det næsten som et aktivt fravalg, når de selvejende organisationer på ældreområdet ikke indtænkes i samarbejdet omkring udvikling af velfærdsteknologier.
- Under reformspor 6 bør selvejende organisationer tilføjes i afsnittet umiddelbart inden opstillingen af punkter, således de selvejende indgår i samarbejdet omkring skabelsen af meningsfulde fællesskaber på tværs af generationer.
- I det afsluttende afsnit omkring ”Partnerskaber” virker det bemærkelsesværdigt, at afsnittet slet ikke inddrager udviklingen af nye partnerskaber med de selvejende organisationer i kommunen. Det kunne ske både i 2. afsnit samt i punkt 2, der netop omhandler nye partnerskaber.

Selveje Danmark skal ydermere pege på en anden problemstilling der virker hindrende for det udviklende samspil mellem Københavns Kommune og de selvejende organisationer. Det er den ensretning og underminering af ledelseskompetencerne, der er udtrykt i den eksisterende driftsoverenskomst. En driftsoverenskomst Selveje Danmark grundlæggende finder er i strid med kommunestyrelseslovens § 2. Det kan anbefales, at der i tilknytning til

reformspor 2 indføjes en hensigtserklæring om at ville se på de eksisterende aftalevilkår for at afdække, om de i sig selv hindre en fortsat dynamisk udvikling af ældreområdet i København.

Mangfoldighed er et nøgleord

Reformspor 2 handler om flere valg og fleksibilitet. En forudsætning for et meningsfyldt valg er, efter Selveje Danmarks opfattelse, tilstedeværelsen af noget relevant at vælge mellem – med andre ord en relevant mangfoldighed af tilbud forankret i såvel kommunale, selvejende som frivillige tilbud. Men ordet mangfoldighed synes imidlertid helt at mangle i udkastet til ny ældrepolitik.

Det kan anbefales, at mangfoldighed indskrives i ældrepolitikken (side 2) afsnit 4. Visionen for kommunens ældrepolitik kunne være:

”Frihed, Tryghed, Medborgerskab og Mangfoldighed”

Tillid

Under deloverskriften ”Tillid” (side 16) beskrives betydningen af tillid i forhold til indsatsen i ældreplejen. Hernæst beskrives under 4 punkter en række handlingspunkter, der dog alle synes at omhandle tilliden i forhold til medarbejderne i kommunen. Det er naturligvis også helt relevant, men det bør også indskrives, at tilliden er afgørende mellem aktørene på området. Faktisk er tillid mellem aktørerne helt afgørende hvis kommunens politik på området skal udmøntes i et udviklende samspil.

Det kan derfor anbefales, at der tilføjes et ekstra punkt der kunne lyde:

- Udvikle samarbejdsformer, der kan bidrage til udviklingen af ældreområdet i kommunen baseret på den vedtagne politik. Samarbejdsformer baseret på tillid mellem kommunen og de selvejende non-profitaktører, civilsamfundet og de frivillige organisationer.

Helt afslutningsvis skal det understreges, at Selveje Danmark ser meget positivt på det initiativ Københavns Kommune har taget omkring en nye dialog med de selvejende

organisationer på ældreområdet. Den dialog vil kunne danne afsæt for en række af de initiativer, der beskrives i udkastet til ældrepolitik 2015 – 2018, herunder en løbende evaluering og udvikling af det aftaleretlige grundlag for samarbejdet mellem kommunen og de selvejende organisationer.

Med venlig hilsen

Jon Krog
Branchedirektør, Selveje Danmark

21

Til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

16. feb. 2015

Høringsvar vedrørende Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-2018

Socialforvaltningen kvitterer for modtagelsen af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens udkast til Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-2018 "Lev stærkt hele livet" og har læst den med interesse.

Dokumentnr.
2015-0037159-4

Ældrepolitikken følger generelt de spor, der er udlagt landspolitisk og i København, med fokus på at øge den enkelte borgers mestring af eget liv - herunder ansvar for at bidrage med det, man kan, til sin egen hverdag og til andre i lokalsamfundet. Dette er i tråd med Socialforvaltningens tilgang.

Det er dog grundlæggende for borgerne i Socialforvaltningens målgruppe, at de har andre livsvilkår end københavnernes generelt. Dette bærer konsekvenser ind i alderdommen, hvor borgere, der i deres yngre år har modtaget støtte fra Socialforvaltningen, ofte har andre udfordringer og andre behov end deres alderssvarende. Borgere med psykisk sygdom, misbrug, medfødte eller erhvervede handicap og socialt udsatte er alle målgrupper, som ældes tidligere på grund af deres særlige vilkår i livet. Deres sundhedstilstand er ofte forringet, og borgerne er ofte fysisk inaktive grundet fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser.

I Socialforvaltningen sætter man pris på, at reformspor 2 "plads til alle - flere valg om mere fleksibilitet" lægger op til øget fleksibilitet overfor borgerne og mere individuelt tilpassede tilbud til den enkelte ældre københavnere. Det er i forlængelse heraf vigtigt at påpege, at en stor andel af de udsatte, grundet deres livsvilkår, ikke har samme forudsætninger, som andre københavnere, for et aktivt medborgerskab.

En del af borgerne har heller ikke haft mulighed for et aktivt arbejdsliv hele livet, og har derfor ikke samme økonomiske grundlag, når de når pensionsalderen. Det kan være en barriere i forhold til at deltage i aktiviteter med brugerbetaling.

Socialforvaltningen så derfor gerne, at der i ældrepolitikken kom et tydeligere fokus på de særlige udsatte grupper, som Socialforvaltningen har ansvaret for, eksempelvis hvorledes ældre borgere med særlige behov tænkes ind i profillejehjemmene. I den forbindelse er reformspor 5 særligt vigtig. Her kunne det tydeliggøres, hvorledes Sundheds- og Omsorgsforvaltningens kommende specialiserede tilbud skal udvikles.

Direktionen

Bernstorffsgade 17, 3.
1592 København V.

Telefon
33 17 33 17

Direkte telefon
33 17 37 03

Telefax
33 17 32 04

E-mail
Anders.Kirchhoff@sof.kk.dk

www.kk.dk

Socialforvaltningen bifalder det fokus, ældrepolitikken har på frivillighed. Ældre borgere med særlige behov kan både bidrage ved selv at være frivillige, og få glæde af frivillige indsatser, som kan afhjælpe eksempelvis ensomhed.

Det er positivt, at de pårørende gives yderligere mulighed for at støtte og hjælpe den ældre, som der lægges op til i reformspor 7 "Omsorg for livet – plads til pårørende". Socialforvaltningen vil dog påpege vigtigheden af, at ældre uden pårørende ikke må mærke en lavere grad af omsorg af denne årsag, men at aktive pårørende for nogle borgere kan være med til at frigive ressourcer til ekstra omsorg og aktiviteter for borgere uden netværk.

Venlig hilsen

Anders Kirchhoff

22

Til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

13-02-2015

Høringssvar fra Teknik- og Miljøforvaltningen til Københavns Kommunes ældrepolitik 'Lev stærkt hele livet'

Sagsnr.
2015-0021056

Dokumentnr.
2015-0021056-7

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har sendt en ny ældrepolitik for Københavns Kommune 2015-2018 i høring hos relevante parter, herunder Teknik- og Miljøforvaltningen.

Sagsbehandler
Tony Bech

Udkastet til ældrepolitikken er opdelt i tre visioner og ni forskellige reformspor. To af visionerne og de dertilhørende reformspor indeholder målsætninger, der ikke ligger indenfor Teknik- og Miljøforvaltningens ressort og dermed påvirkningsfelt.

Der er dog også områder af ældrepolitikken, hvor Teknik- og Miljøforvaltningen, inden for sit ressort, har konkret mulighed for at påvirke og understøtte realiseringen af de målsætninger, der er formuleret under enkelte reformspor.

Det drejer sig om følgende reformspor under visionen 'Medborgerskab hele livet – alle ressourcer tæller':

- Reformspor 7 'Omsorg for livet – plads til pårørende'.
- Reformspor 9 'Verdens bedste by – plads til alle ældre'.

Reformspor 7 'Omsorg for livet – plads til pårørende'

Her er følgende målsætning relevant for Teknik- og Miljøforvaltningen at kommentere på:

- *"at plejecentrenes fysiske rammer bliver mere imødekommende for pårørende. Det kunne f.eks. være indretning af legeområder på plejecentre, så også børn føler sig mere velkomne".*

Når Teknik- og Miljøforvaltningen arbejder med lokalplaner, så er målet generelt at sikre velfungerende, veldisponerede og indbydende bygninger og byrum. Dette sikres ved, at den fysiske (ydre) udformning af et nybyggeri eller ombygning af eksisterende bebyggelse og udformning af ubebyggede arealer, herunder adgangsforhold, beplantning, belysning mv. udføres tilpasset det konkrete sted og den planlagte anvendelse.

For at gøre boligbebyggelser herunder plejehjem og deres omgivelser imødekommende – som det formuleres i målsætningen i dette reformspor - så arbejdes der særligt med:

- anvendelse og udformning af stueetager – der stilles krav til udadvendte funktioner, såsom butik, café, fælleslokaler m.v. og til en stor grad af visuel åbenhed i facaderne.

Rådhussekretariatet

Rådhuset I
1. sal vær. 39
Postboks 453
1599 København V

Mobil
2476 9296

E-mail
tonybe@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009493149

- bebyggelsens facader, særligt stueetagen, som man primært oplever, når man opholder sig i byrummet, bør generelt have en høj grad af variation og f.eks. en tydelig markering af indgangspartier.
- adgangsforhold, herunder kantzoner, det er vigtigt for livet i og omkring en bygning, at der er tænkt på, hvor der er behov for privathed, og hvor der er offentlig adgang, og at dette er klart markeret.
- karakteren af byrum, friarealerne skal tænkes igennem i forhold til, hvilke funktioner, der skal kunne finde sted og hvordan de fremstår inviterende. I boligområder arbejder Teknik- og Miljøforvaltningen generelt for, at der skal være tilbud til alle aldersgrupper, og at der skal være tilbud til såvel aktivitet som ro og fordybelse. I forhold til plejehjem vil der også være behov for såvel aktivitet som ro og fordybelse, men så ikke med børn som målgruppe.

Et eksempel på, hvordan Teknik- og Miljøforvaltningen arbejder med lokalplaner i forhold til plejecentre, er Ørestad Syd Plejecenter, som er omfattet af lokalplan 398 "Ørestad Syd".

Lokalplanen indeholder bestemmelser om såvel udformningen af facaden, der skal indeholde variation på flere måder, samt om, at der skal være udadvendte funktioner i stueetagen, da det ligger ud til et af de centrale gaderum i Ørestad Syd. I stueetagen er derfor indrettet butikker samt kundeorienterede serviceerhverv, som f.eks. en frisør, der både retter sig mod kunder i plejecentret samt andre kunder. Der arbejdes med forskellige typer byrum og grønne rum, forbindelser, både en privat del med terrasse nærmest plejecentret og så de fælles byrumstilbud, der er etableret i Ørestad Syd, såsom vandrummet, parkrummet og skovrummet.

Reformspor 9 'Verdens bedste by – plads til alle aldre'.

Her er følgende tre målsætninger relevante for Teknik- og Miljøforvaltningen at kommentere på:

- *"at aktive byrum tænkes sammen med behovet for, at de kan nydes, selvom man har brug for hjælpemidler, hvilesteder eller toiletfaciliteter".*
- *"at offentlig transport i højere grad imødekommer ens behov, hvis man har nedsat mobilitet og brug for hjælpemidler".*
- *"at få støtte til at deltage i de demokratiske processer omkring indretning af byen i ens lokalområde".*

Teknik- og Miljøforvaltningen støtter op om målsætningerne, der ligger i tråd med forvaltningens praksis og de visioner forvaltningen arbejder efter som fx 'Metropol for Mennesker' og 'Designpolitik København'.

'Metropol for Mennesker', der er vedtaget af Københavns Borgerrepræsentation, fastslår, at byliv i København skal være for alle. Det handler om kombinationen af aktiviteter og funktioner i byrummet og at sikre den nødvendige komfort og tryghed. Byen skal være tilgængelig for alle.

Målsætningen: "at aktive byrum tænkes sammen med behovet for, at de kan nydes, selvom man har brug for hjælpemidler, hvilesteder eller toiletfaciliteter".

I 'Designpolitik København' fastlægges principperne for indretningen af byrum i Københavns Kommune. Her er tilgængelighed og funktionalitet to indsatser, der altid indgår i planlægningen af byens rum.

Tilgængelighed

"Byen skal være tilgængelig for alle og der arbejdes foreløbig med en række tilgængelighedsruter gennem de centrale bydele. Rutenettet skal sikre bedre adgang og rummer flere designelementer herunder opmærksomhedsfelter, lydfyr, ramper, vandrender m.m." (*Designpolitik København*).

Herudover gennemgås alle større anlægsprojekter i Teknik- og Miljøforvaltningen af en ekstern tilgængelighedsrevisor, der sikrer, at byrummene er tilstrækkeligt tilgængelige.

Funktionalitet

"Byens udstyr knytter sig til de helt grundlæggende funktioner i byen: forsyning (fx el, vand, varme osv.), servicefaciliteter (toiletter, buslæskærme, plakatsøjler, skilte osv.) og til byrummets brug til bevægelse og ophold (belægninger og bænke). (...) Det skal invitere til ophold, aktivitet og udfoldelse." (*Designpolitik København*).

Teknik- og Miljøforvaltningen understøtter således i sin kernerdrift målsætningen om, at aktive byrum samtidig indeholder hjælpemidler, hvilesteder eller toiletfaciliteter gennem arbejdet med multifunktionelle byrum.

Gennem projektet *Lighed i sundhed i ældrelivet* har Teknik- og Miljøforvaltningen sat fokus på, at tilgængelighed også kan være andet end fysiske tiltag i byrummet. Tilgængelighed handler også om at nedbryde barrierer, som f.eks. dominerende brugergrupper eller misligholdelse, så man føler sig velkommen som ældre i et byrum. Byrummet skal også invitere til ophold og stimulere sanserne med kunst eller beplantning. Projektet har iværksat konkrete projekter, der understøtter mål-

sætningen. Et eksempel er en "slentrerute" såvel på Vesterbro som i Valby, der er særligt tilpasset ældre, men inspirerer og inviterer dem rundt i kvarterernes byliv.

Arbejdet med lokalplaner understøtter målsætningerne

I Teknik- og Miljøforvaltningen fastlægges desuden bestemmelser for udformning af de byrum, der indgår i lokalplanerne. Rammerne lægges her for de mange byrum, der ligger på privatejet grund, ikke mindst i de nye byudviklingsområder, hvor det typisk er den fælles grundejerforening, der står for at anlægge og drifte de fælles friarealer (byrum).

I lokalplanerne arbejder Teknik- og Miljøforvaltningen generelt for, at der er en variation af tilbud i byens rum. I dette arbejde understøttes denne målsætning i ældrepolitikken helt konkret. Der skal være mulighed for aktiviteter og for at opholde sig i byrummet, f.eks. at man kan sidde trygt i læ og sol/skygge på en bænk og hvile sig eller nyde udsigt/byliv. Det er vigtigt, at begge typer af byrum findes, og at de henvender sig til alle aldersgrupper, men selvfølgelig kan og skal alle byrum ikke rumme begge typer af tilbud endsige tilbud til alle ældre. Det vil altid være en konkret vurdering, og byrummenes funktioner og indretning skal være tilpasset sted og behov.

Det er altid et krav i lokalplaner, at der sikres adgang for alle til byrum. Det vil sige, at torve/pladser og parker med hensyn til belægninger, belysning, ledelinjer, udformning af terræn mv. skal udformes, så alle kan færdes trygt. Målsætningen er, at man får lyst til og mulighed for at opholde sig længere i byens rum.

Offentlige byrum indrettes altid med siddemuligheder og i nyere lokalplaner stilles der krav om, at byrum indrettes til alle ældre, hvilket giver mulighed for f.eks. at kræve, at der er bænke med ryglæn.

Offentlige/offentligt tilgængelige toiletter skal jf. byggeloven indrettes med handicaptoilet.

Målsætningen: "at offentlig transport i højere grad imødekommer ens behov, hvis man har nedsat mobilitet og brug for hjælpemidler".

Ved genopretning eller vedligehold af nedbrudte veje, cykelstier og fortove tænkes senest gældende tilgængelighedsregler ind i projekterne for at sikre den bedste komfort for f.eks. gangbesværet eller personer i rullestol. Dette gør sig allerede gældende, se konkrete tiltag herunder.

Overkørsler ligger mange steder med ujævne belægninger af brosten. Disse omlægges samtidig med omlægning af fortove eller renovering af kørebaner. Ved busstoppesteder sikres det, at kantstenslysninger

opfylder gældende krav fra Movia, så niveauspring ved ombordstigning og afstigning bliver minimalt.

Der udføres årligt større vedligeholdelsesprojekter i hele Københavns Kommune, hvor de forskellige byrum genoprettes til eksisterende forhold. Samtidig opdateres byrummene i forhold til seneste tilgængelighedsregler. F.eks. omdannes asfaltfortove til traditionelle københavnerfortove, som anlægges med tilgængelighedslinjer og har bedre komfort i længere tid. Derudover sikres det, at alle ramper bliver genetableret, så krydsninger ved f.eks. fodgængerovergange opfylder gældende tilgængelighedskrav.

Målsætningen: ”at få støtte til at deltage i de demokratiske processer omkring indretning af byen i ens lokalområde”.

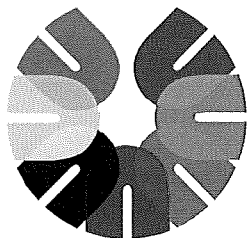
Teknik- og Miljøforvaltningen har med strategien Sammen Om Byen 2.0 sat særligt fokus på omverdensinddragelse. Forvaltningen vil udvikle byen i samarbejde med dem, der er i byen.

Specifikt i forhold til at understøtte ældres deltagelse i udviklingen af byen, har Teknik- og Miljøforvaltningen de sidste to år arbejdet med at udvikle metoder til at inddrage ældre i forbindelse med et tværfagligt projekt *Lighed i sundhed i ældrelivet* sammen med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

I projektet har Områdefornyelsen Gl. Valby og Områdefornyelsen Centrale Vesterbro inddraget ældre i workshops, interviews og gåture rundt i kvarterer og derigennem fået input til, hvordan ældre får bedre muligheder for at deltage i udviklingen af byen. Områdefornyelserne har ligeledes inviteret ældre til f.eks. at bruge parker og byrum til fysiske aktiviteter og introducere de ældre for mulighederne for at bruge byens rum mere aktivt.

Projektet er mundet ud i en række konkrete anbefalinger til kommende planlægning og inddragelse af ældre, der bringes i spil i Teknik- og Miljøforvaltningen. Anbefalingerne fremhæver bl.a. at det er vigtigt at være opmærksom på, at ældre er en meget bred befolkningsgruppe, der indeholder meget forskellige livsformer, og derfor også præferencer for inddragelse og ønsker til byens rum. En anden vigtig anbefaling er at være opsøgende og aktivt involvere interesseorganisationer og foreninger, der har med ældre at gøre i forvaltningens projekter. Det er vigtigt både at tale med foreninger og de ældre selv, hvis man skal sætte de ældre brugeres viden i spil som en ressource i udviklingen af byens rum.

Et andet eksempel er tryghedsvandring, som Teknik- og Miljøforvaltningen arrangerer i forskellige bydele. Her er fokus på, hvilke fysiske ændringer såsom belysning og beskæring i lokalområdet, der kan bidrage til større tryghed for bl.a. ældre i lokalområdet.

udsatte
RÅDET
KØBENHAVN

23

**Til Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning,
Center for omsorg**

**Udsatterådets høringssvar på høring om Københavns Kommunes
ældrepolitik 2015-2018 'Lev stærkt hele livet'**

Udsatterådet i Københavns Kommune takker for høringen om Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-2018 – 'Lev stærkt hele livet'.

Udsatterådet er som udgangspunkt meget positivt indstillede overfor politikken grundlæggende spor om, at al hjælp skal tage udgangspunkt i den enkelte – også når det kommer til de svageste. Udsatterådet mener om nogen, at alle sociale velfærdsydelser og tilbud bør tage udgangspunkt i en helhedsorienteret og individuel vurdering af den enkeltes behov og muligheder. For at foretage en sådan vurdering er det naturligvis bydende, at den enkelte selv inddrages i processen. Som sagt kan Udsatterådet spore disse tendenser i politikken, men vil anbefale, at det bliver tydeliggjort, hvordan sådan tilgang med borgeren i centrum sikres.

Derudover er Udsatterådet naturligvis grundlæggende positive overfor politikken budskab om, at flere borgere skal kunne hjælpes til at klare sig selv i dagligdagen. Dét vil uden tvivl gavne en stor gruppe borgere at kunne selv.

Men for en anden gruppe borgere – dem Udsatterådet er talerør for – er det mindst ligeså vigtigt, at politikken ikke resulterer i, at de får frataget deres rettigheder til at få konkret, fysisk hjælp og omsorg af et virkeligt menneske. Mange af de borgere, som Udsatterådet er talerør for, er sårbare og udsatte på en bred palet af områder. Mange har mistet kontakt til familie og venner, og er afhængige af den daglige eller ugentlige kontakt med socialfagligt personale. Fjernes denne kontakt risikerer denne gruppe borgere at blive endnu mere isolerede og ensomme.

Udsatterådet ser derfor gerne, at politikken suppleres med en specifik beskrivelse af, hvordan der skelnes mellem borgere der har behov for traditionel hjemmehjælp, og borgere, der vil gavne af mere hjælp til selvhjælp.

NOTAT

06-02-2015

Sagsnr.
2014-0137911

Dokumentnr.
2014-0137911-8

Sagsbehandler
Laura Rømer Weirsøe

Center for Politik

Bernstorffsgade 17
1577 København V

E-mail
CG0E@sof.kk.dk

I forlængelse heraf finder Udsatterådet det naturligtvis også bekymrende, at der i politikken fokuseres så meget på, at pårørende skal delagtiggøres i hjemmehjælpen og omsorgen af ældre i så høj grad. Dette er i sig selv bekymrende på de pårørendes vegne. Man kan frygte, at det ansvar de pålægges med denne politik, ikke stemmer overens med de pårørendes mulighed for at hjælpe til i en fortravlet dagligdag, som den vi lever i i dag. Samtidig er det yderst bekymrende i forhold til borgerne, da mange meget udsatte borgere slet ingen pårørende har. De risikerer derfor at skulle klare sig selv.

Udsatterådet anbefaler derfor på det kraftigste at det i politikken tydeliggøres, hvornår og hvor pårørende bør træde til, og hvad der skal ske for de borgere, der ingen pårørende har – eller hvis pårørende ikke har mulighed for at hjælpe i det daglige.

Når det så er sagt, er Udsatterådet absolut positiv overfor politikken grundlæggende vision om, at alle borgere skal kunne deltage aktivt i det samfundsmæssige fællesskab, at dem der kan, skal have hjælp til at klare sig selv, og at alle indsatser skal tage udgangspunkt i den enkeltes behov og ønsker. Det bør blot præciseres tydeligere, *hvordan* denne vision skal sikres.

På vegne af Udsatterådet i Københavns Kommune,

Peter Juul, formand

24

VALBY LOKALUDVALG

Valby Lokaludvalg
Valby Kulturhus, 1. sal
Valgårdsvej 4-8
2500 Valby

www.valbylokaludvalg.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-18 "Lev stærkt hele livet"

Valby Lokaludvalg har modtaget forslag til Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-18 "Lev stærkt hele livet". Lokaludvalget har behandlet høringen i sit udvalg for 'Et helt liv' samt på lokaludvalgets ordinære møde den 10. februar 2015.

Lokaludvalget støtter op om politikken indsatser og ser positivt på ønsket om løsninger, der tilpasses den enkelte borger. En god intern kommunikation i kommunen skal sikre, at kommunens tilbud supplerer hinanden og vil være forudsætningen for, at de skræddersyede løsninger implementeres succesfuldt.

Udviklingen af kommunens indsats for ældre, så den i højere grad passer til det, den enkelte borger har behov for, er en ressourcekrævende omstilling. Lokaludvalget opfordrer til, at der afsættes de nødvendige ressourcer til at løfte opgaven.

Lokaludvalget har følgende bemærkninger til de foreslåede reformspor:

Reformspor 6

Lokaludvalget støtter op om ønsket om at inddrage alle i ældreplejen, men finder det vigtigt, at den frivillige arbejdskraft betragtes som en ekstra ydelse og ikke skal stå i stedet for professionel pleje.

11-02-2015

For at kunne tiltrække og fastholde personale i ældreplejen, skal det sikres, at det faglige personale gives mulighed for positivt samvær med de ældre.

Sagsnr.
2015-0019296

Ved indgåelsen af partnerskaber med frivillige organisationer er det vigtigt at have for øje, at organiseringen af frivillige kræver en anden grad af koordinering end ved fastansatte.

Dokumentnr.
2015-0019296-2

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Valby Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Reformspor 8

Lokaludvalget støtter op om varierede og integrerende boligtyper, som en løsningsmodel for ønsket om at blive boende i egen bolig så længe dette er muligt, samt efterkomme ønsket om at være en del af et fællesskab. For at imødekomme dette skal kommunen tilvejebringe muligheden for at ommærke boliger, så der kan etableres opgangsfællesskaber o. lign.

Med venlig hilsen
Anette Bonde
Formand for 'Et helt liv'-udvalget

Michael Fjeldsøe
Formand for Valby Lokaludvalg

25

VANLØSE LOKALUDVALG

Vanløse Lokaludvalg
Frode Jakobsens Plads 4, 1. sal
2720 Vanløse

E-mail
AL2P@okf.kk.dk
EAN nummer
5798009800176

Høringssvar fra Vanløse lokaludvalg til 'lev stærkt hele livet'

Vanløse lokaludvalg takker for at blive inddraget i arbejdet med ældrepolitikken. Nærværende høringssvar er udarbejdet i tæt samarbejde mellem Lokaludvalgets arbejdsgruppe for Social og Sundhed og medlemmer af Seniorklubben Vanløse.

Vanløse lokaludvalg mener generelt, at 'lev stærkt hele livet' er et godt udkast, der dog ved udmøntning i praksis, vil give Københavns Kommune nogle udfordringer, idet der ikke med planen følger finansiering.

Vanløse lokaludvalg mener, at tilbuddet om træning af ældre, uanset alder, til at klare mest muligt i eget hjem, er en god politik, men at det er vigtigt at understrege, at sådan en træning kræver flere penge og personale.

Et helt konkret forslag kunne være at ældre, tilbydes tilskud til rengøring én gang om måneden, samt stillet en håndstøvsuger til rådighed.

Reformspor 1, side 5.

I forhold til tilbuddet om ny velfærdsteknologi til de ældre, er der samme problematik, at det er vigtigt at understrege, at det kræver penge at opdatere alle ældre i den kommende tid.

Reformspor 2, side 6.

Vanløse lokaludvalg bifalder ønsket om mere fleksibilitet i tilbud til de ældre. Dette kunne blandt andet ske ved, at frivillige medarbejdere i foreningslivet bliver bedre klædt på til opgaven med opsøgende arbejde til udsatte og ensomme ældre.

05-02-2015

Sagsnr.
2015-0031663

Reformspor 3, side 8.

Til at imødekomme ønsket om at god service til de ældre, er det ønskeligt, at der afsættes de nødvendige midler til en bedre faglig uddannelse og en højere efteruddannelse af personalet, således at de får kompetencerne til at vurdere den tilbudte hjælp mv. Én af problematikkerne i dag er, at ældre ikke tør klage, af hensyn til efterfølgende konsekvenser ift. hjælpen i hverdagen.

Dokumentnr.
2015-0031663-2

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Vanløse Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Reformspor 4, side 9.

Ønske om sammenhæng på tværs af fag sektorer ifm. koordinering af pleje og behandling er ønskværdigt. Man kunne med fordel inkludere mere efteruddannelse ift. rengøring og øvrig hjælp.

Reformspor 5, side 10.

Vanløse lokaludvalg bifalder ønsket om specialiserede tilbud og kvalificerede medarbejdere og understreger behovet for økonomiske midler til at imødekomme dette.

Man kan med fordel inkludere familierne og dermed underbygge de gode aktiviteter i arbejdet med 'Fra kendskab til venskab'.

Reformspor 6, side 12.

Vanløse lokaludvalg opfordrer til, at man indtænker ældreklubber og frivillige organisationer i højere grad. Og at flygtninge og ældre med anden etnisk herkomst end dansk, inviteres til besøg i institutioner, foreninger og ældreklubber og således møde hinanden på tværs.

Med venlig hilsen

Erik Meier Andersen, Hans Thomsen & Bent Christensen

REFERAT

for mødet den 19.02.2015, kl. 18:30 i Kulturstationen Vanløse, Frode Jakobsens Plads 4, 2720 Vanløse

10. Høring; Lokaudvalgets høringssvar til ældrepolitiken 'lev stærkt hele livet' (2015-0031663) 1

10. Høring; Lokaudvalgets høringssvar til ældrepolitikken 'lev stærkt hele livet' (2015-0031663)

Udkast til høringssvar vedr. Københavns Kommunes ældrepolitik 2015-18 'Lev stærkt hele livet'.

INDSTILLING OG BESLUTNING

Formanden indstiller:

1. at Vanløse lokaludvalg drøfter og træffer beslutning om vedlagte høringssvar til Københavns Kommunes ældrepolitik 'lev stærkt hele livet' 2015-2018

PROBLEMSTILLING

Københavns Kommune har udarbejdet et forslag til en ny ældrepolitik for 2015-2018 kaldet 'Lev stærkt hele livet'.

Politiken har tre overordnede visioner: Frihed, Tyghed og Medborgerskab, som tilsammen skal sikre københavnere et godt ældreliv med høj livskvalitet.

Høringsfristen er den 17. februar 2015. Vanløse lokaludvalg har fået bemyndigelse til at indgive sit høringssvar d. 20. februar, dagen efter det ordinære møde. Sekretariatet indsender vedlagte høringssvar med eventuelle ændringer.

LØSNING

Vanløse lokaludvalg drøfter og træffer beslutning om Social og sundhedsgruppens høringssvar til Københavns ældrepolitik 2015-2018.

ØKONOMI

Beslutningen har ingen økonomisk konsekvens for Vanløse lokaludvalg

/Bent Christensen

BESLUTNING

Lokaludvalg drøftede og godkendte udkast høringssvar til Københavns Kommunes ældrepolitik 'Lev stærkt hele livet' 2015-2018 med enkelte redaktionelle ændringer.

Torben Mark-Hansen afgav følgende protokolbemærkning:

"Det bør overvejes - førend man "opdaterer" de ældre - at yde en medmenneskelig service. For tiden er stort set alle tvunget til at kommunikere med det offentlige via E-post og internettet - dvs. uden personlig kontakt. Helt konkret burde alle - der har fået bevilget dispensation fra E-pst - også kunne svare med almindeligt brev eller pr. telefon - og ikke som idag være tvunget til at bruge internettet."

Lokaludvalget traf beslutning om at protokollen fra punkt skal indsendes til forvaltningen som bilag til lokaludvalgets høringssvar.

BILAG

Høringssvar fra Vanløse lokaludvalg til 'lev stærkt hele livet'

26

Vesterbro Lokaludvalg

Lyrskovgade 4, 2. sal
1758 København V

Telefon

26121318

Direkte telefon

2612 1318

E-mail

ltb@okf.kk.dk

EAN nummer

5798009800176

Høringssvar vedr. Lev stærkt hele livet

Vesterbro Lokaludvalg har med stor interesse læst udkastet til ny ældrepolitik for Københavns kommune: Lev stærkt – hele livet.

Vi har lagt mærke til, at der lægges vægt på, at medarbejderne i kommunen nu skal have nye muligheder – og spille en ny rolle. Vi synes det er nogle flotte målsætninger at have, når det på side 16 skrives, at København skal

- Fortsætte med at vise tillid til medarbejdernes faglighed gennem styringsmæssige og organisatoriske rammer, som mindsker kontrol, bureaukrati og regler for vores medarbejdere.
- Sikre, at vores medarbejdere har de rette kompetencer til at møde borgeren i et tillidsfuldt samarbejde gennem dialog, relationsarbejde og anerkendelse
- Sikre, at medarbejdere og borger får en fælles forståelse for, hvordan borgerens behov bedst imødekommes – det betyder også, vi giver medarbejderne mulighed for at tænke ud af boksen for at finde den gode løsning, når det kræves

Men det er også en nødvendighed, hvis denne del af velfærdssamfundet skal udvikles – til glæde for de borgere, der skal betjenes.

På Vesterbro har vi i dag et Sundhedshus, som vi deler med Kgs Enghave og Valby. Placeringen af dette kan diskuteres, idet der ikke er en optimal afvikling af kollektiv trafik til og fra stedet.

Hvis der ikke ændres på placeringen af selve Sundhedshuset, er det nødvendigt at der tages hensyn til brugerne af stedet i den fremtidige (post-cityring) planlægning af den offentlige transport. Både til de brugere, der kommer fra Vesterbro, og til dem, der kommer fra de 2 andre bydele.

18-02-2015

Sagsnr.
2015-0044948

Dokumentnr.
2015-0044948-1

Med venlig hilsen

Thomas Warburg

Et lokaludvalg i

KØBENHAVNS KOMMUNE

Vesterbro Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

27

Ældre Sagen

København

16. Feb. 2015

Høringsvar – ” Lev stærkt hele livet ” 2015 - 2018

Koordinationsudvalget i Ældre Sagen København, har drøftet den fremsendte høring.

Overordnet er det udvalgets holdning, at de 9 politiske reformspor i den fremtidige Ældrepolitik, vil være til gavn for nutidens og fremtidens ældre i København.

Målsætningen om en bedre koordinering på tværs af region, praktiserende læge, speciel læge, sygehuse og kommunens sundhedsvæsen, vil være et klart fremskridt. Vi får ofte henvendelser hvor ældre oplever at de enkelte instanser ikke altid taler sammen i et patientforløb.

Vi er enig i det overordnede politiske mål – **Dem der kan selv – skal selv** – hvis målsætningen er, en større livskvalitet for de ældre. Men vi efterlyser i materialet, en større synlighed omkring den ældres evt., ønske om at gøre brug af pårørende, bisidder eller ven, når dialogen med kommune eller visitator skal finde sted.

Vi ser gerne at der bliver sat fokus på, at medarbejderen udover de nødvendige faglige kompetencer, også har de menneskelige egenskaber (empati – indlevelse) som er nødvendige i dialogen med den ældre.

Vi hilser velkommen at medarbejderne får større frirum - gennem mindre kontrol. Det vil, som vi ser det, medvirke til at skabe motivationen i et samarbejde med den ældre, så de i sammen kan finde de bedste løsninger.

Vi ser det også som et vigtigt element i dialogen med de ældre, at der sættes fokus på hjælp til at dyrke fællesskaber og interesser for at forebygge den ensomhed, som i disse år, er et voksende problem blandt ældre.

Mange ældre er fortsat nysgerrige og vil gerne dele deres livserfaring med de yngre generationer. Det burde være en målsætning i kommunen også at synliggjorde foreninger og klubber, som ikke kun er for ældre, men foreninger og klubber som består af forskellige aldersgrupper med forskellige tilbud.

Vi hører ofte at det er svært for den ældre telefonisk at komme igennem til servicecentrene. Kommunen kunne overveje at gøre brug af den teknologi som er til rådighed i dag, ved bla. at anvende tlf. svare når personalet er optaget. Her kunne man meddele at han eller hun vil blive ringet op, inden for et antal minutter.

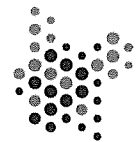
Med venlig hilsen.
Ældre Sagen København
Formand.
Bent Johansen

Ældrepolitisk koordinator
Ole Stoltenberg.

28

SUF Center for Omsorg

ØSTERBRO
LOKALUDVALG

Vennemindevej 39
2100 København Ø

Telefon
3555 7436
Direkte telefon
2612 1211
E-mail
adh@okf.kk.dk
EAN nummer
5798009800176

Høringssvar vedr. ny ældrepolitik 2015-2018

Østerbro Lokaludvalg har følgende bemærkninger til høringssvar vedr. ældrepolitik:

Den overordnede vision/ titel "Lev stærkt hele livet" forekommer lidt overdreven, når der ses på de midler, visionen skal bruge for at virkeliggøre denne. Men lokaludvalget kan fuldt ud tilslutte sig det ønskede mål. *Tvivlen kommer når processen skal virkeliggøre målet.*

Når lokaludvalget gennemgår selve høringsudkastet, kan man godt få det indtryk, at de midler der foreslås vil føre til endnu en nedskæring i de ældres vilkår. Denne tvivl fremkommer når der efter første afsnit står "Dem der kan selv – skal selv". Forstærkelsen af denne opfattelse øges når der ses på næste afsnit, hvor det gradbøjes til "*det sikrer at vi bruger ressourcerne der, hvor behovet er størst, f.eks. hos de allersvageste ældre*", et ordvalg der indikerer at forvaltningen har den opfattelse at de ældre skal deles yderligere op i grupper og at der er nogen af disse, der i dag modtager hjælp, der ikke fremover skal have det.

I det næste afsnit udvikles så en vision som Lokaludvalget fuldt ud deler, men som på grund af ovenstående gradbøjning af "behov", kun skal tildeles en endnu mindre gruppe end de der i dag får praktisk hjælp. Det rejser spørgsmålene:

For hvem og hvordan skal denne udvælgelse ske?

Hvordan indrettes klage – ankesystemet, så den ældre ikke står tilbage uden hjælp i klageperioden?

Spørgsmål som bør løses før den samlede plan besluttet politisk.

I tredje afsnit tilbydes der denne, mindre gruppe, en mulighed for selv at kunne vælge hjælp ved en klippekortordning.

Der nævnes dog ikke hvad forvaltningen forestiller sig der skal ske, hvis den bevilgede hjælp alt for ofte ændres?

25-02-2015

Sagsnr.

2015-0049976

Dokumentnr.

2015-0049976-2

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Østerbro Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnerne i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

For den ældre kan dette være et tveægget sværd, hvis brugen af klippekortet betyder, at anden nødvendig hjælp neddrøses.

I afsnit fire fortsætter den sproglige udvikling af mulighederne. Efter tilbud om friheder og løfte om, nu at få registreret de demente, kommer så afsnittet om virkeliggørelse af visionen.

Af denne fremgår det ”at flere borgeres ressourcer bringes i spil”. Er det et par pæne ord som i virkeligheden dækker over, at kravene til familie, venner og pårørende skal øges?

De problemer der allerede i dag er for ægtepar, hvor den ene part er så handicappet, at der kan blive tale om hjælp til hverdagen, skal ægtefælle / pårørende så til at kunne klare flere opgaver, intimvask, bleskift og badning, som i dag indgår i hjælpen?

Disse øgede krav og forventninger til de pårørende, kan nemt føre til at flere sociale problemer vil opstå, og kan i værste tilfælde føre til at den ældre vil miste de ressourcer der ligger i familie og vennekreds.

Det meget flotte motto om ”Frihed, Tryghed og Medborgerskab” skal som hidtil udmøntes via en visitation, og her kan kravet om brug af disse ressourcer hurtigt blive en ringere oplevelse i den personlige hjælp. I følge faktasiden side 4. afsnit ”Frihed til at leve livet”, skal den ældres bevise, at de eller deres pårørende ikke kan klare de ovenstående opgaver. En visitation, hvor den ældre selv, eller dennes familie, skal bevise at de ikke selv kan klare opgaven efter instruktion fra kommunen.

Faktasiden nævner ikke hvilken hjælp kommunen vil yde medens dette indlæringsforløb foregår. Hvordan er den ældre stillet hvis der er uenighed om at de personlige eller familiens – omgangskredsens ressourcer rækker?

I oplægget nævnes den kendsgerning ”at den ældre sendes hjem fra hospitalsophold eller behandling når behandling er færdig. ”At Kommunen har pligten til at tilbyde støtte”.

I sådanne tilfælde ønsker Lokaludvalget:

At Kommunen udvikler et tilbud om rengøring i hjemmet og en mulig visitation til hjælpemidler før indlæggelsen ophører.

Ved ophold på plejehjem ønskes et reelt valg af hvilken læge, der samarbejdes med. *Hvis der anvises plads i andre bydele taber den ældre ofte kontakten med egen læge og får derfor ikke de tilsyn eller ydelser, som lægen kunne ordinere.*

Østerbro Lokaludvalg støtter derfor visionen men ønsker: *At dette hørings svar må blive indledning til en dialog om de fremtidige forhold for ældre i København.*

At Ældreråd og Lokaludvalg får lejlighed til at udtale sig igen, med baggrund i de indsendte hørings svar, inden Sundhed - og Omsorgsudvalget skal beslutte udformningen af visionen, da høringsperioden har begrænset udvalgets muligheder for at inddrage de lokale ældre i processen.

Østerbro Lokaludvalg vil til sidst fremsætte ønsket om en forbedring af klagesystemet, så generne, for de ældre, i ventetiden under en klagesags behandling, bliver mindst mulig. Dette kunne ske ved, at hjælpen først stoppes når evt. klagesager er afgjort i forvaltningen og Ankestyrelsen.

Med venlig hilsen

Axel Thrige Laursen
Ff. Østerbro Lokaludvalg

Allan Marouf
Ff. Fagudvalg for social og sundhed

29

HØRINGSSVAR FRA BORGERPORTALEN

Hørings svar: L. Smith

Som en, der ikke er født i Danmark og har været voksen, da jeg kom til landet for snart 40 år siden, så gryer jeg for at skulle blive indlagt på hospital i længere tid eller skulle en dag på plejehjem, på grund af, at jeg ikke spiser traditionelt dansk mad.

Helt klart er min holdning, at kunne holde mig rask og kunne lave mit eget mad og bo i min lejlighed så længe som muligt. Når man spiser mad med mange krydderier og friske grøntsager, så føler man ikke, at man overhovedet får næring af kødstykker med kartofler og tyk sovs. Jeg tror at der er behov for, at man giver ældre, der har lyst til det og som bor på institution, mulighed for at lave deres eget mad, fremfor at spise færdiglavet retter fra et centralkøkken eller vacuum pakket mader med pålæg.

Jeg ved ikke, hvordan man kan finde ud af det. Som sagt, så håber jeg at kunne klare mig selv indtil den dag, hvor jeg stiller træskoene. Jeg har på et tidspunkt arbejdet på en institution for udviklingshæmmede og kunne sletikke forstå, at de mennesker kunne holde ud at spise den mad, der blev serveret. Når jeg har besøgt folk, der bor på plejehjem eller været indlagt på hospital, har jeg haft virkelig svært med at spise den institutionsmad, der blev serveret. Bare fordi man er gammel eller syg, er det ikke ensbetydende med, at man ikke kan skelne mellem lækker og ulækker mad. Hvis man skal kunne leve godt og holde sig stærkt, så skal man have både rene sengetøj og ordentligt mad - og så en smule omsorg af de, der får løn for at passe en.

Det er mig magtpåliggende at få sagt disse ting, da jeg ikke har pårørende til at tale min sag. Og mange af mine venner, der er vokset op i Danmark, bliver også alene den dag vi bliver gammel. Det kan være, at de har det nemmere med, at spise tyk sovs og kartofler, end jeg har, men der er ingen af os, der spiser den form for usunde mad. Vi spiser salat og friske grøntsager og det bliver ikke anderledes den dag vi er 85 og kommer på plejehjem.

Hørings svar: Pia Lykke Pedersen

Jeg opdagede ved en tilfældighed, at emnet " Lev stærkt hele livet" var i Høring, da jeg skulle skrive et andet Høringsbrev omkring " Fremtidens Fritidstilbud" hvor Høringsperioden sluttede med 664 Hørings svar og fandt det trist, at der kun var kommet 9 Hørings svar i forhold til Jeres udkast. Mine tanker gik på vandring og tænkte; hvem er de ældres talerør ud over faggrupperne? hvor er Deres børn? bliver pårørende orienterende omkring muligheden, for at blive Hørt, eller opdager de det på samme måde som jeg gjorde? og derfor den manglende aktivitet inde på Hørings portalen?

At emner som Børn, ældre og andre bløde emner skal i Høring, burde ikke være nødvendigt, der bør og skal I politikker, prioritere, den nødvendige økonomi. Velfærds Danmark! jeg ved snart ikke om dette Udsagn holder, og syntes efterhånden det er kritisabelt med alle de besparelser der rammer området.

Jeg læste Jeres udkast og besluttede, at komme med mit bud selvom jeg ikke har stor viden inden for området - og manglede supplerende materiale og links.

Jeg er en borger på Christianshavn som stillede mig selv spørgsmålet; hvordan sikre vi de ældre mennesker et godt ældreliv - og kommer hermed et par bud.

Alle borger skal opleve at blive respekteret og anerkendt som de mennesker og de livsværdier de nu engang har. Alle borger vil uden tvivl gerne klare sig selv, uden hjælp fra det offentlige, gerne kunne handle ind selv, vaske tøj, gå en tur, være i sociale kontekst, køre i bus m.v. altså levet Deres eget liv, Frit og uafhængigt. Når det så er sagt er der en del borger som har brug for hjælp og støtte og det er det mindste vi som medborger kan sørger for, her i Danmark / København.

Alle borger skal have den hjælp de har brug for, når de beder derom og det må aldrig være systemet frem for borgen der styre beslutningerne.

Det skal være borgen der er i centrum og hvis borgen giver udtryk for, manglende resurser eller lyst til at deltage i et genoptrænings el. opfølgingsforløb skal de have selvsamme tilbud i eget hjem.

Der skal lyttes til borgen, da borgen kender sig selv bedst, alt andet er, set fra min kontekst, misforstået.

Der skal etableres et sundhedshus på Christianshavn hvor relevante faggrupper har sin daglige gang og hvor der er natåbent. Et sådan sundhedshus vil sikre trykthed for den enkelte borger.

Der skal etableres et aktivitetshus, hvor borgerne på tværs kan mødes og skabe kontakter. Ved fine og gode aktiviteter, sammen med jævnaldrene eller mennesker generelt, skabes der glæde, noget at stå op til og psyken får det betydeligt bedre.

I forhold til ovenstående er det af stor betydning, at det er faste personaler der er tilknyttet henholdsvis aktivets – og Sundhedshuset, da genkendelige medarbejder skaber Tryghed for borgerne - og med Tryghed skabes gode og sunde relationer.

De borger der ikke selv kan komme på gaden, skal have hjemmehjælper el. sygeplejeske dagligt for hermed, at sikre den menneskelige kontakt og relation. Derudover skal medarbejderne have kompetencer til, at se det hele menneske f.eks. er det borgens psyke der driller, får borgen nok væske / føde, fungerer det professionelle netværk omkring borgen m.m.

Det skal sikres, at alle de faggrupper der har med borgen af gøre, taler sammen og én koordiner borgens behov og udfærdiger ansøgningskemaer f.eks. til medicin, støttestrømper m.v. og videresender ansøgningen til diverse instanser. Et sådan ansøgnings jungle, kan være vanskeligt at udfører for borgen. Ventetiden på et tilbagesvar må max. være på 5 arbejdsdage og gerne tidligere.

I forhold til transport frem og tilbage fra og til genoptræning / hospitaler er det uhørligt, at der skal være timers ventetid, dette må I kunne gøre bedre, da vi har med svage og tiltider meget syge medborger, at gøre.

Jeres visioner er umiddelbart fine og gode, hvis der ikke ligger en spareplan bag hensigten, forklædt i omstruktureringer. Og sidst men ikke mindst skal I ind tænke, at livskvalitet er omsorg, nærværd, respekt og ligeværdighed og ikke økonomistyring.

Hørings svar: Merete Nielsen

Sundhedshus - jeg mener, at der er hårdt behov for et sundhedshus her i Kongens Enghave, som er et område med mange sociale problemer! Det er ikke godt nok med Sundhedshuset på Vesterbrogade - det er vigtigt med et tilbud i selve lokalområdet - et sted, som er nemt tilgængeligt, med mulighed for at inddrage de mange gode lokale kræfter i arbejdet, kræfter som fortjener bedre opbakning og tilførsel af faglig ekspertise - for eksempel i forhold til alkoholmisbrug og sundhed mere generelt. Specielt i forhold til ældre er der også flere her i området end på Vesterbro!

Konklusion:

Flyt sundhedshuset til Kongens Enghave!

Hørings svar: Nette Aslaug Svensson

Fantastisk at se et godt program kørt ind med træningsøvelser i fitness center og om en foredragsrække om kostvejning for overvægtige.

Jeg ville ønske jeg kunne vælge at være med, men var ikke i målgruppen pga nogle få kilo for let og hjerte- problemer.

Så opret mindre hold til denne målgruppe:

Vi har jo også brug for vejledning selv om vi har et handicap -eller især netop derfor.

Hørings svar: Palle Skov

LEV STÆRKT – HELE LIVET

Denne umiddelbart positive programerklæring efterlader mig med to spørgsmål.

1) Er målgruppen i virkeligheden de unge, der har livet foran sig, og først om føje år bliver ældrepolitikens direkte målgruppe? Jeg, der nærmer mig de 70 og således nærmer mig målgruppen, har levet og lever mit liv, som jeg nu har gjort det / gør det – og jeg føler ingen umiddelbar anledning til at overveje at leve det mere stærkt, end andre måtte mene det kunne laves!

2) LEV STÆRKT, DØ UNG er titlen på en roman af Willam Motley fra 1947. Altså fra en tid hvor, vi der nu er ældrepolitikens målgruppe, var unge og friske. Bogens titel indgår i et berømt citat fra bogen: "Lev stærkt, dø ung ... .. og bliv et smukt lig". Måske ikke lige den allerbedste association til en ældrepolitik, der skal udmøntes i nu- og fremtidens spare- og effektiviseringstider! Derfor spørger jeg hvordan ældrepolitikens overordnede budskab: LEV STÆRKT – HELE LIVET skal forstås?

Forord/indledning med udvalgets underskrift

I udkastet til forordet henvises til reformprogrammet "Aktiv & Tryk – Hele Livet" fra 2011. Ved læsningen af dette meget velskrevne reformprogram åbenbares en række særdeles forpligtende mål og målsætninger for hvad kommunen vil nå i 2015. Jeg henviser i særdeleshed til programmets oversigt på side 28.

Det undrer mig, at forslaget til Ældrepolitik 2015 – 2018 ikke helt konkret fortsætter dette reformprogram og derfor følger op på og opstiller konkrete mål og målsætninger i 2018 – samt naturligvis tilpasser mål og målsætninger til det forhold at der er gået 5 år siden reformprogrammet blev udviklet.

Det mindste jeg ville have forventet var en opfølgning på hvor langt man nåede i 2014 i forhold til de konkrete mål!

Reformprogrammet er godt, konkret og uden luftige "selvfede" floskler som f.eks. ukastets henvisning til at København skulle være verdens bedste by at leve i. Hvis det ikke er ment luftigt, ikke er ment "selvfedt" ville jeg forvente, at "verdens bedste by at leve i" har "verdens bedste ældreservice"! Intet mindre.

Fremtiden – udfordringer og muligheder

Der skrives, at "Ældrepolitikken skal imødegå fremtidens udfordringer på ældreområdet". Jeg og rigtig mange andre forstår ordet "imødegå" som det stik modsatte af at "imødekomme". Når jeg imødegår noget, søger jeg at hindre noget i at ske, eller jeg gør indvending imod f.eks. en påstand, et udsagn, en kritik eller andet!

Jeg forstår af sammenhængen, at meningen med udkastet til ny ældrepolitik er, at den ikke vil forhindre den beskrevne fremtidige udvikling i både antal, sygdomme, men at den tværtimod vil finde gode tidssvarende løsninger på denne udvikling.

Dette kan synes en bagatel, men jeg lægger stor vægt på, at en politik fremstår klart og tydeligt – også fordi den jo skal oversættes til mange københavnernes modersmål som f.eks. Engelsk, Somali, Urdu, Mandarin, Tyrkisk og Arabisk.
(Jeg har for øvrigt søgt høringsforslaget på et af disse sprog – uden held !)

Om sprog og formuleringer er klare og entydige kan f.eks. afprøves ved at lade en tolk oversætte teksten til f.eks. arabisk og så lade en anden tolk oversætte den arabiske oversættelse tilbage til dansk. Hvis de to danske tekster ikke i al væsentlighed ikke siger det samme, er der basis for at arbejde mere med den oprindelige tekst.

Reformspor 5

Der skrives, at københavnernes skal opleve at få indbydende, nærende og økologisk mad i hjemmepleje og plejeboliger, som matcher ens behov.

Dette kan jeg tilslutte mig, men vil forslå at ordet velsmagende indskrives og fremhæves i listen af forpligtende plusord, og ligeledes at det fremgår, at man i sine tilbud respekterer københavnernes forskellige kulturelle og religiøse ståsteder.

Reformspor 7

Der skrives, at københavnernes skal opleve at pårørende får nemmere ved at koordinere sin hjælp med hjemmeplejen eller plejecenteret.

I reformprogrammet fra 2010/11 er kommunen langt mere konkret. Her står

"Pårørende - inddragelse og dialog

Pårørende har mange forskellige behov, som skal kortlægges. Centrale spørgsmål er:

- Hvordan oplever pårørende i dag deres rolle i forbindelse med den pleje og omsorg, som Københavns Kommune yder til pårørende?
- Hvilken rolle ønsker pårørende at spille i forbindelse med plejen? Hvor vil de gerne selv tage ansvar? Og hvor vil de gerne have, at kommunen i højere grad tager over?

En analyse skal klæde kommunen på til at indrette indsatsen på en måde, som bedst muligt tager højde for pårørendes ønsker og behov. Herunder også københavnere, der står med særlige udfordringer, f.eks. voksne børn af ældre med etnisk minoritetsbaggrund.

Københavns Kommune vil:

- Iværksætte en analyse af det behov pårørende har for information og inddragelse.
- Etablere en demensskole i samarbejde mellem byens demenscentre og sundhedshuse."

Jeg savner i udkastet til ny ældrepolitik en omtale af, at udkastets tekst i dette afsnit er baseret på analysen af de pårørendes behov og jeg savner en henvisning til erfaringerne med demensskolen.

Afslutningsvis ønsker jeg kommunen og udvalget held og lykke med det fortsatte arbejde, og glæder mig til at læse den færdige politik og de til politikken hørende handleplaner for indsatsen i de kommende år.

Med venlig hilsen